

au arkkitehtiuutiset

9 • 2018

Lue, kuinka Vision Control -laseja käytetään New Yorkin Mount Sinai-sairaalan tehohoitoyksikössä!

VISION CONTROL -eristyslasi integroiduilla sälekaihtimilla

Vision Control-lasit tarjoavat säädettävän näkö- ja häikäisysuojan hygieenisessä, kompaktissa muodossa. Välitilaan sijoitettu kaihdinsäleikkö suojaa auringon lämpösäteilyltä erittäin tehokkaasti. Vision Control -lasissa ei ole ohjauslankoja tai muita herkästi kuluvia osia, joten lasi on täysin huoltovapaa ja soveltuu käytettäväksi kaikkein vaativimmissakin käyttökohteissa.

VITREA
ERIKOISLASIT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450

TUIRE KUJALA
SAFAn liittovaltuuston 2016–2018 puheenjohtaja

> REITINVALINNASTA PÄÄTTÄÄ VALTUUSTO, JA VALTUUSTON JÄSENISTÄ PÄÄTÄMME ME.

Vaikuta, älä vikise!

Kahden viime vuoden aikana on nähty lukuisia jännittäviä ja tuloksiltaan järisyttäviä vaaleja, kuten Trump, Brexit, Ranska, Saksa ja Ruotsi. Länsimainen demokratia siis toimii. Äänestysinnostus, halu vaikuttaa, on ollut ilmeistä.

Samaa ei voi sanoa kaikista vaaleista. Suomen viimeisissä kuntavaaleissa äänestysinnostus on vielä sentään vaihdellut 58 ja 70 prosentin välillä. EU-vaaleissa äänesti noin 40 prosenttia ja viimeisissä seurakuntavaaleissa vain 15,5 prosenttia. Myös SAFAn liittovaltuustovaalissa syksyllä 2015 äänestysprosentti oli heikko, vain 29 prosenttia. Miksi? Eikö meitä todellakaan kiinnosta, missä ja miten yhteinen liittomme toimii ja mitä me saamme SAFAlta?

Valtuusto on SAFAn korkein päättävä elin. Se määrittää liiton tavoitteet, strategian ja vahvistaa toiminta- ja taloussuunnitelman, siis myös jäsenmaksun suuruuden. Valtuusto ohjaa ja valvoo liiton hallituksen toimintaa, perustaa ja lakkauttaa toimikuntia ja valiokuntia, päättää liiton sääntöjen muuttamisesta ja vahvistaa muun muassa liiton puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, hallituksen, eettisen valiokunnan ja vaalivaliokunnan jäsenet sekä tilin- ja toiminnantarkastajat.

Valtuuston työskentelyssä iso rooli on valtuutettujen tekemillä liiton toimintaa koskevilla aloitteilla. **Linda Wikstenin** aloitteen pohjalta käynnistyi kuluvan valtuustokauden sääntömuutos, jossa opiskelijajäsenet saivat äänoikeuden vaaleissa. Opiskelijat valitsevat nyt omasta vaalipiiristään kolme täysivaltaista valtuutettua SAFAn 31-jäseniseen valtuustoon.

Edellinen puheenjohtaja **Leena Rossi** peräänkuulutti aloitteessaan SAFAn toimivuuden arviointia ja organisaation muuttamista tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi. Vastauksessaan valtuustolle hallitus toteaa, että SAFA käynnistää strategian uudistamisen liittovaltuuston käymillä lähetekeskusteluilla keväällä ja syksyllä 2018. SAFAn organisaation toimivuutta ja sen uudistamista käsitellään vuonna 2019 osana strategian uudistamista. Uudella valittavalla valtuustolla on siis edessään SAFAn strategian päivittäminen ja ehkä myös organisaation uudistaminen.

Liiton tarkoitus ja toimintamuodot on määritelty liiton sääntöjen 2. pykälässä. Pelkistäen voisi sanoa, että liiton toiminta on arkkitehtien, arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön edunvalvontaa. Sitä edunvalvontaa ei tee kukaan muu, vain me safalaiset.

Järjestömme on kooltaan melko pieni mutta vaikuttavuudeltaan paljon kokoaan suurempi. Suuri rooli SAFAn vaikuttavuudessa on jäsenistön pääosin vapaaehtoinen työ organisaation eri toimikunnissa, työryhmissä sekä ala- ja paikallisosastoissa. SAFAn organisaation sujuvuus ja toimivuus sekä resurssien oikea suuntaaminen ovat myös tulevan valtuuston haasteena. Valtuutetut päättävät siitä, mitä me SAFAlta saamme.

Järjestölaivat kääntyvät yleensä melko hitaasti mutta kääntyvät kuitenkin. Reitinvalinnasta päättää valtuusto, ja valtuuston jäsenistä päätämme me. Vaikuta siis reitinvalintaan. Äänestä valtuuston vaaleissa ja VAIKUTA!

PAROC®

STEP FOR GRIDS

paroc.fi/stepforgrids

Suunnittele alakattosi
PARAFON Step Planning Tool
-suunnittelutyökalulla!

9 | 2018

au arkkitehtiuutiset

3 **PÄÄKIRJOITUS**
Vaikuta, älä vikise! *Tuire Kujala*

6 **HAASTATTELU**
Pohjoisen professori *Elina Jaara*

10 **TAPAHTUMAT**
10 **Koti on tunne** *Arja-Liisa Kaasinen*
14 **Graffitit kaupungissamme** *Ella Müller*
16 **Kestävää liikkumista** *Pekka Hänninen*
18 **Viron taideakatemia muutti sukkatehtaaseen** *Tarja Nurmi*
21 **TADA-viikko pureutui identiteettiin** *Tuomo Joensuu*

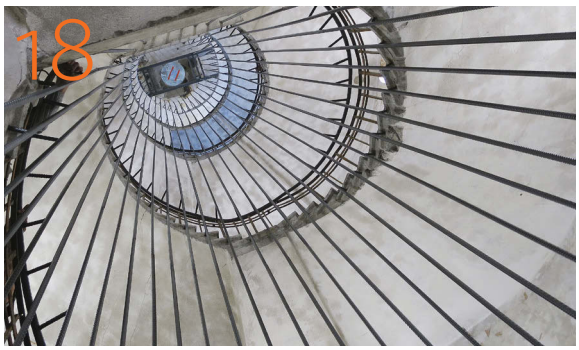
24 **KIRJAT**
Alvar Aalto ja Bauhaus *Lauri Jääskeläinen*

28 **KOLUMNI**
Tunnustuksia ammatillisesta post-keski-iän kriisistä
Anne Stenros

30 **KILPAILUT**
Ravistelevia ratkaisuja asumiseen
Paula Leiwo ja Sanna Meriläinen

38 **MIELIPIDE**
38 **Akateemikon tuhkakuppi** *Erkki Mäkiö*
40 **Ylös, ulos ja yhteiskuntaan** *Lauri Lehtoruusu*
41 **Puhuttua**
42 **Raskaan sarjan asumista** *Tarja Nurmi*
42 **Makasiinien raunio vielä kerran** *Simo Paavilainen*

ILMESTYY: vko 39
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1949
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2018

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA:
Lallukan taiteilijakoti, Gösta Juslén,
v. 1933, korjaussuunnittelu
Arkkitehtitoimisto Freese,
v. 2012–2017, julkisten tilojen
erikoismaalaustyö professori
Vilhelm Helander.
Kuva Jussi Tiainen.

ILMESTYMISAJAT:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
10|2018	8.10.	25.10.
11|2018	5.11.	22.11.
12|2018	30.11.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

> LUOVUUTTA VOI KÄYTTÄÄ, KUNHAN YMMÄRTÄÄ SUUNNITTELUN PERUSPILARIT: SIKSI HALUAN ANTAA OPISKELIJOILLE TYÖKALUPAKIN TYÖELÄMÄÄ VARTEN.

Pohjoisen professori

Rovaniemen entinen kaupunginarkkitehti **Tarja Outila** aloitti elokuussa yhdyskuntasuunnittelun professorina Oulun yliopiston arkkitehtuurin yksikössä. Outila on valmistunut arkkitehdiksi ja väitellyt tohtoriksi Oulun yliopistosta, joten paluu Ouluun on tuntunut luontevalta, ja murrekin sujuu paljasjalkaiselta oululaiselta. Uusi professuuri on vielä sisäänajovaiheessa.

Minkälaisia tavoitteita olet asettanut itsellesi yhdyskuntasuunnittelun professorina, ja minkä koet tärkeimmäksi tehtäväksesi?

– Olen pitänyt tärkeänä, että opettaisin perusasioita ja antaisin työkaluja nuorille, jotta he voivat rakentaa omaa ammatillista identiteettiään sekä olla itsenäisiä ja luovia. Koulutuksen pitää tarjota tukijalka, jotta opiskelijat uskaltavat tehdä muutoksia ja vaikuttaa yhteiskunnassa.

Arkkitehdeilla on velvollisuus puhua kaupungin visuaalisuuden puolesta, mutta sen varaan ei voi laskea kaikkea. Jotta voi olla ammattilainen ja asiantuntija vaikeissakin suunnittelutehtävissä, pitää ennen kaikkea puhua kielellä, jota muutkin ammattikunnat ymmärtävät. On arkkitehtien helmasynti, että ajatellaan arkkitehtuurin olevan vain arkkitehdeille. Arkkitehdin työ on asiakaspalvelua, ja sen pitää tuoda lisäarvoa yhteisöön, johon työtä tehdään.

Samanaikaisesti pitää rohkeasti mennä reunojen ja rajojen yli. Pitää ymmärtää muiden lähtökohtia ja kääntää ne eduksi. Maankäytön suunnittelussa arkkitehtien pitää pystyä olemaan johtajia ja ottamaan hanke haltuun mutta ei dominoiden vaan tuoden osaamistaan kaikkien käyttöön.

Periaatteeni on, että arkkitehtien pitää innostua kaikenlaisista suunnittelutehtävistä, ja mitä vaikeammat reunaehdot ovat, sitä enemmän innostutaan. Tärkeintä on, että opiskelijat ymmärtävät perustaidot, joilla työtä tehdään. Kun perustaidot ovat hallussa, sen päälle voidaan rakentaa lisää. Toivon, että nuorista tulee rohkeita muutoksentekijöitä, aloitteellisia kehittäjiä.

Olet kertonut, että aiot tuoda opetukseen kaavoituksen näkökulmaa. Kuinka tämä tulee näkymään konkreettisesti?

– Kyllä se varmasti näkyy jo nyt. Tavoitteenani on näyttää, miten ympäristö syntyy ja mikä on se polku, jota pitkin siihen päästään. Ei ole olemassa oikotietä, vaan pitää olla koko ajan kirkkaana mielessä, että pyritään laadukkaaseen tavoitteeseen. Pidän paljon luentoja, joissa haluan jakaa oman käytännön kokemukseni kaavoituksesta. Se on yksi syy siihen, miksi olen hakeutunut tähän tehtävään.

Opiskelijoiden pitää osata asemoida itsensä asiantuntijatehtävään, jossa ei ole henkilökohtaista agendaa vaan ammatillinen minä, joka työskentelee. Tärkeää on, että kaavoittaja ennen kaikkea kannustaa hyvään tulokseen. Luotan rakennussuunnitteluun ja näen, että kaavoittaja on rakennussuunnittelijan paras kumppani, sillä molemmat tuottavat lisäarvoa lopputulokseen.

Tässä työssä on myös mahdollisuus kannustaa opiskelijoita uteliaisuuteen ja erilaisiin vaihtoehtoihin ja prosesseihin. Luovuutta voi käyttää, kunhan ymmärtää suunnittelun peruspilarit: siksi haluan antaa opiskelijoille työkalupakin työelämää varten. Sen jälkeen opiskelijoilla pitää olla rohkeutta rikkoa rajoja.

Onko yliopisto-opetuksessa mielestäsi liian vähän yhtymäkohtia rakentamisen arkeen?

– Voi olla, että opetus painottuu juuri nyt siihen, mihin on totuttu. Yliopisto-opetuksessa joudutaan seuraamaan tarkasti ajassa tapahtuvia muutoksia. Nyt on meneillään hetki, jolloin näkökulmien tulee muuttua. Ollaan lähestymässä kulminaa-

KUVAT: ELINA JAARA

> KAUPUNGEISSA ON VALTAVASTI KEHITYSTYÖTÄ, NE OVAT DYNAMO, JOKA VIE SUOMEA ETEENPÄIN.

KUKA?

- Tarja Outila, syntynyt 1963 Oulussa.
- Opiskellut Oulun yliopistossa, valmistunut arkkitehdiksi 1993 ja väitellyt tohtoriksi 2002 aiheenaan *Paikallisuus ja ekologinen korjausrakentaminen*.
- Työskennellyt aikaisemmin mm. Oulun yliopistossa tutkijana, Oulun ammattikorkeakoulussa yliopettajana ja lehtorina, Lapin ympäristökeskuksessa alueidenkäyttöpäällikkönä sekä Rovaniemen kaupungilla kaavoituspäällikkönä ja kaupunginarkkitehtina.
- Aloittanut Oulun yliopiston arkkitehtuurin yksikön yhdyskuntasuunnittelun professorina 1.8.2018.
- Toiminut mm. Lapin SAFAn puheenjohtajana vuodesta 2015, Pohjoiskalotti-symposiumin järjestäjänä 2017, vapaaehtoisena naisjärjestö Zontassa sekä Lions-toiminnassa.

tiopistettä, jossa opetuksen pitää mennä vastaan etukenossa tulevia muutoksia – se on myös opiskelijoiden etu.

Esimerkiksi kaavoitukseen on lähivuosina tulossa rajuja muutoksia, minkä takia pitää olla ajan hermolla. Huomasin sen jo omassa työssäni Rovaniemellä. Opetuksen pitää pystyä peilaamaan sitä muutosta. Tällä hetkellä vielä seuraan, miten opintokokonaisuudet etenevät, mutta vuoden jälkeen tiedän jo paremmin, missä ollaan opetuksessa ajan tasalla ja missä pitää kehittyä.

Haluaisit tuoda opetukseen pohjoista näkökulmaa. Millä tavalla pohjoisuus näkyy yhdyskuntasuunnittelussa?

– Kansainvälisesti kiinnostaa, miten täällä pohjoisessa pärjätään ja miten täällä suunnitellaan. Meillä on olosuhdeosaamista, ja meiltä myös odotetaan sitä. Suunnittelu lähtee aina alueiden vahvasta paikallisesta osaamisesta, ymmärryksestä ja alueidentiteetistä. Ne ovat meillä olemassa, mutta emme ehkä osaa nostaa niitä esille.

Suomi on poikkeuksellisesti sellainen maa, joka näyttäytyy ulospäin yhtenäisenä mutta on oikeasti harvaan asuttu. Suomen ongelmat ovat harvaan asutun maan ongelmia. Voi olla kuitenkin vetovoimatekijä, että on lunta, pimeää ja harvaa – sen ei tarvitse olla negatiivista. Olosuhteita pitää peilata siihen, miten halutaan elää. Näen, että kaupungistuminen, ilmastonmuutos tai vaikka elämänlaatuun ja turvallisuuteen liittyvät seikat voivat olla syitä hakeutua harvaan asutuille alueille.

Meidän pohjoisuutemme voi olla inhimillinen pohjoisuus verrattuna samoilla leveyspiireillä sijaitseviin muihin maihin, joissa ei ole yhtä lämpimiä kesiä ja siedettäviä talvia. Niitä ei voi tuoda mistään, vaan ne ovat ympäristön ominaisuuksia ja siksi mielenkiintoisia.

Olet toiminut muun muassa Pohjoiskalotti-symposiumin järjestelyjoukoissa. Koetko pohjoismaisen yhteistyön tärkeäksi myös yliopiston toiminnassa?

– Maailman pohjoisimmalla arkkitehtikoululla on vastuuta olla pohjoisuuden ymmärtäjä. Yhteistyötä on ehdottomasti oltava, ja se on luontevaa pohjoiselle alueelle. On hirveän tärkeää, että arktiset kaupungit, joissa on yliopisto, kuten Luulaja, Uumaja, Tromssa, Rovaniemi ja Oulu, tekevät yhteistyötä. Se on luontevaa, sillä ne ovat tarpeeksi pieniä ja ihmisten on helppo keskustella. Myös eroja löytyy, jolloin voidaan täydentää toisiamme.

Pohjoinen ajattelutapa tarkoittaa, ettei ole siiloja ja rajat ovat matalalla. Pohjoisessa työtavassa tehdään yhteistyötä, haetaan osaamista ja kutsutaan ryhmiin osallistujia eri alueilta. Yksin ei voi pärjätä pohjoisessa, vaikka ruuhka-Suomessa pärjäisikin. Siinä tulee edistäneeksi myös toisen työtä. Tässä pitäisikin ehkä kääntää näkökulma siihen suuntaan, miten edistämme hyviä ratkaisuja ja sitä hyvää, mitä muutkin tekevät.

Olet tehnyt väitöskirjasi paikallisuudesta ja ekologisesta korjausrakentamisesta. Aihe on edelleen hyvin ajankohtainen, ympäristötietoisuus on jatkuvassa kasvussa. Tehdäänkö rakentamisen alalla tarpeeksi työtä kestävän kehityksen eteen?
– Silloin kun tein väitöskirjani, aihe oli erikoisuus. On hyvä, että maaperä on vihdoin otollinen tällaisille ajatuksille.

Tällä hetkellä tapahtuu arvomuutoksia, nimenomaan nuorten kautta. On hienoa huomata, että luovuutta ja ympäristötietoisuutta kytketään yhteen ja se alkaa kantaa hedelmää. Kun annetaan vähän pelimerkkejä, pitää käyttää ideaa, ja kun on idea, joka on ymmärrettävä ja asiakkaalle sopiva, se menestyy. Se on luovuutta, ja se on nähtävissä monissa mittakaavoissa.

Vie kuitenkin aikaa ennen kuin nähdään, mikä on tosiasiassa hyvä. Kunakin aikana pitäisi pyrkiä parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen, jolloin tapahtuu edistystä. Lopputulos on tärkeä, polku voi olla mikä vain, kunhan keksit sen. Tämä näkyy kaikessa ympäristötietoisessa työssä. Laatu ja materiaalin taju ovat nousussa ja kuluttamisen näkökulma laskussa, myös arkkitehtuurissa.

Arkkitehdin työnkuva on muuttunut suuresti vuosien saatossa. Vastaako koulutus arkkitehdin tulevaisuuden työnkuvaa?
– Tulevaisuudessa arkkitehdin tulee osata prosessin johtaminen ja auttaa yhteisöä tekemään laadukkaita päätöksiä. Luovuus ei ole korvamerkitty arkkitehdeille, ja rajat ovat häipymässä. Arkkitehdin pitää osata erottua, sillä jo nyt tulee uusia ammattikuntia, joilla on suunnittelutaitoa. Olemme pian tilanteessa, jossa kilpaillaan itseoppineiden ihmisten kanssa.

Näen jo nyt, että esimerkiksi pohjoisessa arkkitehti ei välttämättä ole ensimmäinen, joka pyydetään ratkaisemaan ongelmia. Arkkitehdin pitää osata antaa lisäarvoa ympäristölle ja tuoda visuaalista näkökulmaa. Arkkitehti on laadun puolestapuhuja, ja se tulee osata tuoda esille ja tehdä tarpeelliseksi. Käskytyksen ja sanelun aika on ohi, nykyään herätetään kiinnostusta.

Olen innostunut nuorista, jotka selvästi työskentelevät eri tavalla, verkottuvat, kontaktoituvat, ovat yhteystyöhakuisia ja konseptoivat arkkitehtuuria uudella tavalla. Heiltä löytyy markkinointihenkisyyttä. Yliopiston pitää pohtia, kuinka tuoda tätä mukaan opetukseen.

Mitkä ajankohtaiset teemat ovat mielestäsi tärkeimpiä yhdyskuntasuunnittelussa ja kaavoituksessa?
– Se ajatusmalli, että suunnittelet kaupungin ja odotat, että joku toteuttaa sen, on mennyttä. Tilapäisyydestä tulee pääsääntö. Impulsiivisuus ja hektisyys voi olla raskasta, mutta se pitää osata ottaa rikkautena ja arvioida impulsseja. Toiminnot kuten kauppa, palvelut ja tavat elää muuttuvat, joten ei voi jäädä odottamaan, vaan pitää seurata yhteiskunnan toimintatapaa.

Olen vahva kumppanuuksien kannattaja. Suunnittelu tulee muuttumaan kumppanuuksiksi ja yhteistyöksi, joka pitää osata johtaa maaliin. Pitää uskaltaa päättää ja ratkaista. Vaaditaan tilannetajua sekä sopeutumiskykyä, mutta ammatillinen tehtävä pitää olla koko ajan mielessä. Silloin päästään monotonisesta ajattelumallista pois, kohti kuplivaa yhteisöä, jossa erilaisuus on rikkaus.

Minkälaisina näet tulevaisuuden kaupungit?
– Näen tulevaisuuden kaupungit innovaatioalustoina. Kaupungeissa on valtavasti kehitystyötä, ne ovat dynamo, joka vie Suomea eteenpäin. Siksi on tärkeää ymmärtää, että se mitä kaupungit tekevät ja miten kaupunkia suunnitellaan, peilautuu koko Suomen kartalle.

Kaupungeissa on rohkeutta ja osaamista sekä kunnianhimoisia ihmisiä, kunhan heille annetaan tila ja mahdollisuus. Silloin tulee osaamista ja voimme tehdä töitä yhteisönä.

Elina Jaara

> YKSIN EI VOI PÄRJÄTÄ POHJOISESSA, VAIKKA RUUHKA-SUOMESSA PÄRJÄISIKIN.

KUVAT: MAIJA HOLMA

Koti on tunne

Asuntoarkkitehtuuria tehtäessä suunnitellaan parhaimmillaan muutakin kuin paikkoja. Tämä tuli ilmi elokuun lopussa Jyväskylässä järjestetyssä 14. kansainvälisessä Alvar Aalto -symposiumissa.

Asuntorakentamiseen keskittyvässä Alvar Aalto -symposiumissa käsiteltiin yhteisöllisyyden teemoja. Yli puolet maapallon väestöstä asuu kaupunkiympäristöissä. YK on arvioinut, että väestönkasvu vuoteen 2030 mennessä keskittyy lähes täysin urbaaniympäristöihin. On tärkeää keskustella yhteiskunnan kaikilla tasoilla, kuinka tämä kehitys tulee vaikuttamaan ihmisten elämään ja yhteiskunnan rakenteisiin.

Professori ja arkkitehti **Stephen Bates** kertoi, että Britanniassa yksinasuvien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1973. Helsingin talouksista jo puolet on yksinasuvien talouksia. Kuinka siis asuntosuunnittelulla ja asuntotuotannolla voidaan estää yksinäisyyttä ja tukea yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuutta ja osallisuuden tunnetta omassa asuinympäristössä elämän eri vaiheissa?

Sveitsiläinen arkkitehti **Anne Kaestle** kertoi yhteisöllisen asumisen konseptista, jossa asukkaat jakavat asunnon yhteiset tilat joustavasti, vaikka kaikilla on käytössä myös oma, yksityinen osa asuntoa. Uudet jakamisen tavat ovat jo yleistyneet: nuoret sukupolvet ovat halukkaita jakamaan omistajuutta muun muassa loma-asumisessa, kulkuvälineissä ja kulutustavaroissa. Sen perusteella voidaan ajatella, että myös Kaestlen kuvaamat asumisen mallit yleistyvät. Tästä hyvänä esimerkkinä on Jätkäsaaren sukupolvien kortteli.

Rakastettuja paikkoja vaalitaan

Puheenvuoroissa pohdittiin useampaan otteeseen, ohjaako asuntosuunnittelua ajatus talosta vai kodista. Talosuunnitte-

Sofie Pelsmakers.

Peter Pichler.

Mikkel Frost.

luun on perinteisesti liitetty teknisiä kysymyksiä sekä energia- ja materiaali-innovaatioita. Yhteistyökumppanit ovat tulleet tekniikan alalta. Kotien suunnitteluun on yhdistetty muun muassa asumismukavuuden tutkimusta. Hyödyllisiä yhteistyökumppaneita ovat olleet sosiologit ja antropologit.

Belgialaisen arkkitehdin, tutkijan ja kouluttajan **Sofie Pelsmakersin** ajatukset kestävästä kehityksestä ja energiatehokkaasta rakentamisesta nostivat mielenkiintoisella tavalla esiin myös asukkaan roolin. Hän lainasi arkkitehti **Lance Hoseyn** ajatusta, jonka mukaan ympäristön kestävyys vaatii huolenpitoa mutta ainoastaan rakastettuja paikkoja vaalitaan. Rakennusten ja ympäristöjen elinkaaren määrittävätkin lopulta käyttäjät, eivät vain arkkitehdit tai insinöörit. Tästä syystä asukkaat ja monialainen yhteistoiminta tulee ottaa mukaan energiatehokkaan rakentamisen ja asumisen innovaatioihin.

Italialainen arkkitehti **Peter Pichler** tähdensi rakennuksen kauneuden kumpuavan sen kuulumisesta ympäristön topografiaan, alueen kulttuuri- ja rakennusperintöön. Pichler esitteli onnistuneena esimerkkinä tästä ideologiasta upean, puurankentamisen perinteitä kommentoivan vuoristomajan Obereggenissä Dolomiiteilla. Sen suunnittelu- ja rakennusvaiheissa tutkittiin ja hyödynnettiin paljon paikallista perinteistä materiaalintuntemusta ja käsityötaitoa. Rakennus korostaa ympäröivää alppiluontoa toimien itse kehyksenä maisemalle.

Asuntosuunnittelulle laatukriteerit

Puheenvuoroissa korostettiin monialaisen ja moniammatillisen yhteistyön merkitystä suunnittelun alkuhetkistä aina asukas- tai käyttäjäkokemuksen seuraamiseen saakka. Käyttäjien osallistaminen on olennaista mutta asuntosuunnittelussa joskus haastavaa. Jos käyttäjät tai asukkaat tiedetään, on käyttäjätiedon keräämiseen useita toimivia menetelmiä kyselyistä ja mittareista havainnointiin.

> LOPULTA LASKUN YHÄ ERI-ARVOISTUVAMMASTA YHTEISKUNNASTA MAKSAA KOKO KANSAKUNTA. SUOMI ON NÄYTTÄNYT HYVÄÄ ESIMERKKIÄ PITKÄJÄNTEISESSÄ SUUNNITTELUSSA.

Asuntosuunnittelussa kohteen tulevat käyttäjät eivät kuitenkaan aina ole tiedossa, joten oli mielenkiintoista kuulla professori ja arkkitehti **Ola Nylanderin** puheenvuorossa göteborgilaisen vuokrataloyhtiön kanssa toteutetusta tutkimushankkeesta. Hankkeessa määriteltiin asuntosuunnittelulle laatukriteerit. Etukäteen määritellyt ja perustellut kriteerit mahdollistavat jatkossa selkeän keskustelun laadusta eri tahojen kanssa.

Uusia ilmiöitä luomassa

Yhteiskunnan ja asumisen tarpeiden muuttuminen haastaa asuntosuunnittelua uudella tavalla. Perheet ovat erilaisia ja perhemallit monimuotoisempia kuin ennen. Työn ja vapaa-ajan raja hämärtyy teknologian ja työnteon muotojen muuttuessa. Opiskelu ei enää ole vain nuoruuden ajanjakso. Lapsiperheet pysyvät kantakaupungissa sen sijaan, että muuttaisivat kehyskuntiin.

SOFIE PELSMAKERS

Loudoun Road Lontoossa.

MIKKEL FROST

Iceberg-asuintalo Aarhusissa.

PETER PICHLER

Vuoristomaja Obereggenissä Dolomiiteilla.

Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen toiminnanjohtaja **Hanna Harris** moderoi teemakeskustelua kulttuurisesta monimuotoisuudesta, jossa tartuttiin juuri näihin teemoihin. Professori ja arkkitehti **Michael Asgaard Andersen** kertoi omassa puheenvuorossaan kiertotalouden ja sosiaalisen asuntosuunnittelun pilottiprojekteista Tanskassa. Jaamme Suomessa saman kokemuksen: vaikka kiertotalouden ja sosiaalisen asuntosuunnittelun hyvät vaikutukset tunnetaan, yhteiskunnan uusien käytäntöjen siirtyminen asuntotuotantoon kestää kauan, monista eri syistä.

Arkkitehdit ja tutkijat **Elina Alatalo** ja **Katja Maununaho** alustivat kulttuurisen monimuotoisuuden aihetta mielenkiintoisilla, asukasaktivismia ja osallisuutta kuvaavilla tutkimuksilla. Heidän mukaansa helposti haltuun otettava, puolijulkinen tila lisää viihtyvyyttä ja osallisuutta kaupungissa. Puolijulkinen tila asettuu yksityisen kodin ja julkisen paikan väliin.

Tästä uudenlaisesta kaupunkiaktivismista Suomessa kertoi myös tuottaja ja kaupunkiaktiivi **Jaakko Blomberg**. Onneksi asukkaat ottavat nykyisin itsekin vapauksia uusien ilmiöiden luomisessa, kuten esimerkit siivous- ja ravintolapäivistä osoittivat. Viralliset päätökset voivat sitten seurata perässä. Kun taloyhtiöiden ilmoitustaulut ovat siirtyneet sosiaaliseen mediaan, yhteinen tekeminen saavuttaa entistä laajemman joukon ihmisiä nopeasti. Yhteisöllinen suunnittelu tapahtuu helposti ja hauskasti.

Ei eriarvoistumiselle

Seminaarin herättävimmästä ja kriittisimmästä puheenvuorosta vastasi arkkitehti, kouluttaja ja kirjoittaja **Jeremy Till** Britanniasta. Hän toi esiin, melko raflaavillakin esimerkeillä, Lontoon asuntotilanteen ongelmia ja johdatti yleisön ajattelemaan asuntotuotannon ja kiinteistöliiketoiminnan kauaskantoisia yhteiskunnallisia merkityksiä.

Jos asuntosuunnittelu ja -tuotanto ovat vain markkinavoimien varassa ja ympäristöjä suunnitellaan kiinteistösijoituksen voittojen maksimoimiseksi, asuinalueet eriarvoistuvat ja monimuotoisuus ja asumisen laatu häviävät. Suurimpana häviäjänä tässä pelissä ovat sosioekonomisesti heikoimmassa asemassa olevat. Lopulta laskun yhä eriarvoistuvammasta yhteiskunnasta maksaa koko kansakunta. Suomi on näyttänyt hyvää esi-

merkkiä pitkäjänteisessä suunnittelussa: alueiden monimuotoisuus varmistetaan tyypillisesti jo asemakaavoitusvaiheessa.

Puheenvuoro oli hyvä keskustelun herättäjä, ja illallisristeilyllä aiheesta jatkettiin monessa porukassa. Jos asuntotuotannon monimuotoisuudella ja laadukkuudella voidaan vähentää alueiden eriytymistä, rauhoitetaan samalla koko yhteiskuntaa sosioekonomisten erojen alueelliselta kärjistymiseltä. Päiväkodit ja peruskoulut eivät jakaudu hyviin tai huonoihin, alueet eivät leimaudu tiettyyn sosiaaliseen tai kulttuuriseen ryhmään, eivätkä ihmiset eristäydy toisistaan.

Asukkaita voidaan tuoda yhteen

Maailma kaupungistuu, ja yksinasuvien määrä jatkaa kasvamistaan. Yksinäisyys ei määräydy etnisen ryhmän tai aseman perusteella, mutta tutkitusti se vaivaa erityisesti nuorimpia ja vanhimpia ikäryhmiä. On osoitettu, että opiskelupudokkaat eivät juuri koskaan putoa opinnoista huonon menestyksen takia – suurempia syitä ovat porukkaan kuulumattomuuden kokemus ja yksinäisyyden tunne. Omaa vertaisryhmää ei tunnu löytyvän.

Toisaalta eläköityminen tuo mukanaan toisen riskipaikan, kun elämänpiiri kaventuu oman kodin ympäristöön ja liikkuminen saattaa sekin olla hankalaa. Erityisesti näille ikäryhmille suunnitellusta asumisestakin kuultiin seminaarissa. Eri elämäntilanteissa olevia asukkaita voidaan tuoda yhteen hyvällä suunnittelulla.

Seminaarin viimeisessä puheenvuorossa tanskalainen arkkitehti **Mikkel Frost** tiivisti: ”koti on tunne”. Pohjoismaisessa ideaalissa myös asuntosuunnittelussa otetaan huomioon ihmisten toiveita entistä paremmin. Haluamme muokata arjesta oman näköisemme, valita sellaisen kodin ja asuinalueen, jotka vastaavat omia hyvän elämäntavan arvojamme. Arkkitehtuuri on ihmisiä, elämää ja tunteita varten.

Arja-Liisa Kaasinen

14th Nils Erik Wickberg Lectures
Monday October 1st 2018 at 10-16
Aalto University, Aalto hall, Otakaari 1

? QUO VADIS CLASSICISM

10.00	Welcoming Words *– prof. Pirjo Sanaksenaho*
10.05	Introduction to the Theme *– prof. emerita Aino Niskanen*
10.15	C. L. Engel’s Architecture in European Context *– prof. emeritus Vilhelm Helander*
11.00	Nordic Classicism *– prof. emeritus Simo Paavilainen*
11.45	Music from the Classical Period *– Mikael Helasvuo, flute; Tuija Hakkila, piano*
	12-13 Lunch
13.00	OPUS Architecture – *Paul Thynell*
13.30	AOR Architects – *Erkko Aarti*
	14 Coffee
14.15	Johan Celsing Arkitektkontor *– professor Johan Celsing*
15.15	Final discussion, moderator *architect Juhana Heikonen*
15.45	Nils Erik Wickberg prize and grant
16:00	Moving to the ceremony of the Finlandia Prize for Architecture by SAFA
17:30	Wine in the lobby

Organized by Nils Erik Wickberg Committee and the Department of Architecture, Aalto University

Graffitit kaupungissamme

MAIJA TOIVANEN / HAM

Taiteiden yönä HAMissa käytiin keskustelua graffiteista. Mutta mitä tekemistä graffitilla on arkkitehtuurin kanssa?

Taiteiden yönä monet museot avasivat ovensa Helsingissä, yhtenä niistä Helsingin taidemuseo HAM, jossa on huhtikuusta saakka ollut esillä *Graffiti*-näyttely. Yön ohjelmaan kuuluivat muun muassa *Style Wars* -dokumenttielokuvan näytös sekä paneelikeskustelu, jota oli HAMin kanssa järjestämässä *Arkkitehti*-lehti. Lehden päätoimittaja **Mika Savelan** juontamaan keskusteluun osallistuivat sosiologi **Malin Fransberg**, taidehistorioitsija **Kai Ylinen** sekä arkkitehdit **Tuomas Siitonen** ja **Helmi Kajaste**.

Mutta hetkinen – mitä tekemistä graffitilla on arkkitehtuurin kanssa? ”Graffitimaalareita ja arkkitehteja yhdistää se, että molemmat ajattelevat tekevänsä jotain hienoa, mutta suuri yleisö vihaa heitä”, Tuomas Siitonen murjaisi.

Siitonen on vastannut *Graffiti*-näyttelyn näyttelyarkkitehtuurista, ja hän on myös pitkän linjan graffitiharrastaja. Toinen arkkitehtipanelisteista, Helmi Kajaste, tunnetaan myös rapnimellään Draama-Helmi. Fransberg ja Ylinen valmistelevat molemmat graffitiaiheisia väitöskirjoja. Fransberg tutkii helsinkiläistä luvatonta graffitia alakulttuurin rakentumisen näkökulmasta ja Ylinen pohjoismaista graffitia kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Keskustelussa graffitia käsiteltiin alakulttuuri-ilmiönä, jolla on erityinen suhde kaupunkitilaan. Graffitimaalareita ja muita puuhastelijoita tuntuvat houkuttelevan etenkin käytöstä poistuneet paikat. ”Tyhjyys antaa tilaa mielikuvitukselle”, Kajaste muotoili. Ehkä hylättyjen paikkojen viehätys on niiden tarjoamassa vapaudessa – kukaan ei ole sanomassa, mitä täällä kuuluu tehdä.

Uhka vai mahdollisuus?

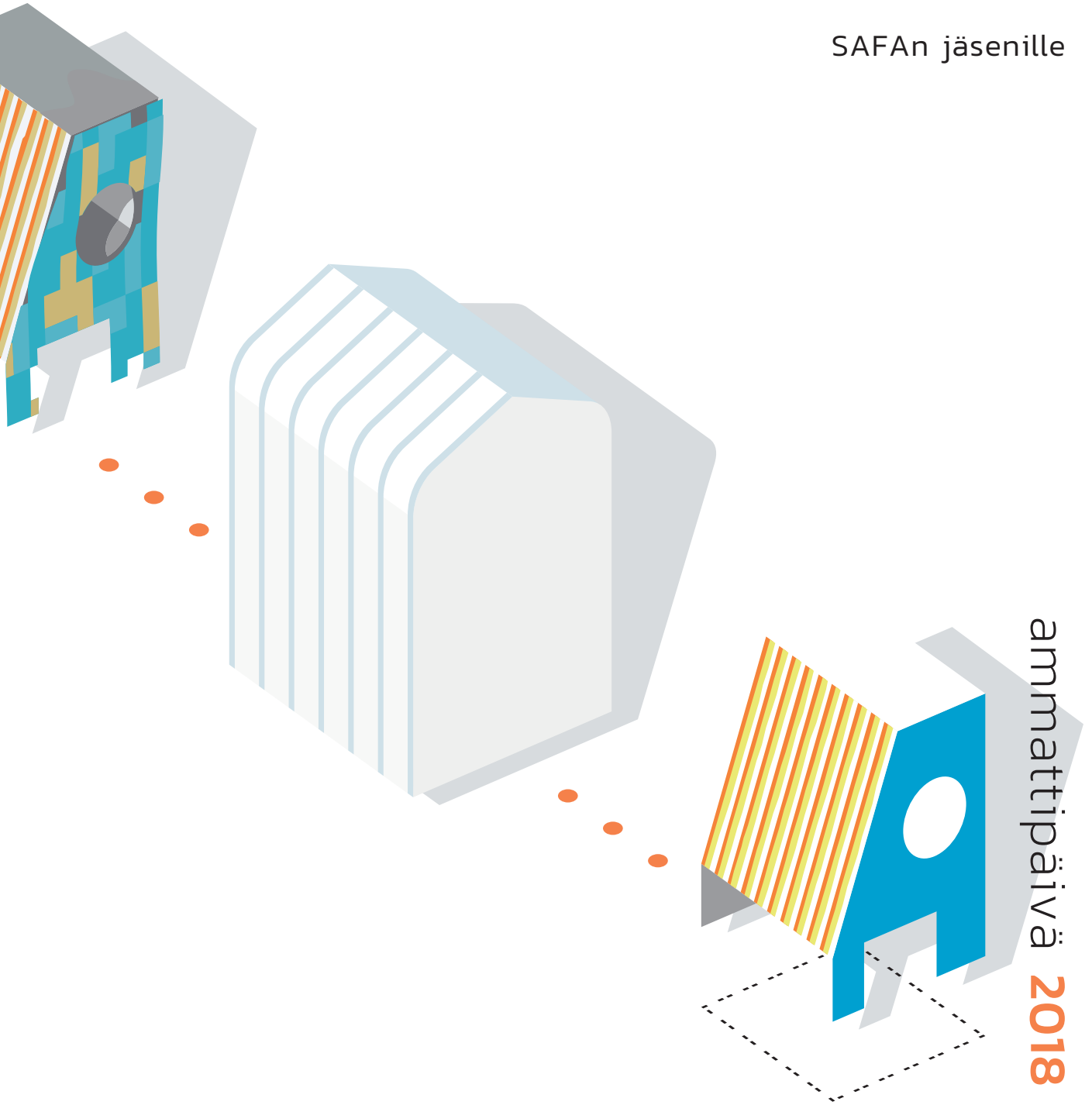
Ihmiset kokevat tilan eri tavoilla, mutta myös tarve hallita tilaa on yksilöllinen. ”Toisille riittää turvallinen puisto, toiset haluavat, että heille osoitetaan paikka toteuttaa itseään. Toisille tämä on liian suunniteltua ja he hakeutuvat paikkoihin, jotka joku muu on hylännyt, tai käyttävät tilaa toisin”, Kai Ylinen pohti. Hän nosti esimerkiksi Mannerheimin patsaan ympäristön, josta on tullut suosittu skeittauspaikka, ja kysyi: ”Otetaanko kaupunkisuunnittelussa tarpeeksi huomioon, että tilaa ei todennäköisesti käytetä niin kuin on suunniteltu?”

Graffitikuvaston muuttuessa osaksi kaupallista kuvakieltä suhtautuminen kulttuuriin on muuttunut. Stop töhryille -kampanjan ajoista on siirrytty luvallisiin graffitiseiniin ja katutaidenäyttelyihin. Kyse on rajanvedosta sen välillä, mikä on sallittua toimintaa kaupunkitilassa ja mikä ei. Keskustelijat mainitsivat ravintolapäivän esimerkkinä samanlaisesta rajanvedosta – alun perin sääntöjä rikkova toiminta sai erikoisluvan, kun ihmiset vain ryhtyivät tekemään sitä. On tuskin sattumaa, että ravintolapäivän kaltaistenkin tapahtumien taustalla on graffitikulttuurin parissa varttunut sukupolvi.

Graffitin suurin lahja lieneekin toimintakulttuurin muutos: kansalaisen roolin muuttuminen aktiiviseksi toimijaksi kaupungissa.

Ella Müller

SAFAn jäsenille

ammattipäivä 2018

KORJAUSRAKENTAMINEN

HELSINGISSÄ
VERKOSSA
ILMAINEN

14.11.2018
Kauppakorkeakoulun Nokia-sali
ilmoittautuminen, ohjelma ja lisätiedot: **safa.fi**

Kestävää liikkumista

Suuripäästöisessä henkilöautossa yksin ruuhkan keskellä nököttävä teiden ritari aiheuttaa jopa kymmenkertaiset päästöt bussikaistalla ohikiitäviin kanssasisariin ja -veljiin verrattuna – pyöräilijöistä puhumattakaan.

Maaliikenne aiheuttaa noin viidenneksen Suomen hiilidioksidipäästöistä. Tästä kolme neljäsosaa syntyy henkilöautoliikenteestä. Ilmastosyiden lisäksi yksinkertaisesti tilantarve pakottaa muutoksiin liikennesuunnittelussa. Näitä pohdittiin syyskuun Rakennusfoorumissa.

”Elämme mielenkiintoisia aikoja”, aloitti WSP Finlandin liiketoimintajohtaja **Juhani Bäckström**. Liikenne on suuressa murroksessa. Ilmastonmuutoksen ja kaupunkien tilantarpeen lisäksi kehittyy liikennevälineiden ja niiden käyttämisen tekniikka. Perinteisten liikennemuotojen rinnalle hiipii erilaisia jakamis- ja älypalveluita. Matkojen määrä ja niihin käytetty aika ovat kuitenkin pysyneet liki samoina jo 40 vuotta.

> VÄYLIEN RIITTÄVÄSSÄ LEVEYDESSÄ TULEE OTTAA HUOMIOON HYVIN ERILAISET PYÖRÄILIJÄT JA SÄHKÖPYÖRIEN YLEISTYMINEN.

Raideliikenne on tehokas ja vähäpäästöinen liikennemuoto suurissa kaupungeissa. Raideliikenne on Bäckströmin mukaan nyt pop. Siitä ovat esimerkkeinä muun muussa Espoon metro, Kehärata sekä pikaraitiotiehankkeet pääkaupunkiseudulla, Tampereella ja Turussa. Lisäksi Helsingistä on kehitteillä tunnin junayhteys sekä Tampereelle että Turkuun ja Tallinnaankin junatunneli. Nopeat junat korvannevat tulevaisuudessa hiilipösöä lentoliikennettä.

Bäckström nosti esille liikenteen solmukohtien suunnittelun ja toimivuuden. Vaihtojen tulisi tapahtua helposti, säältä suojassa ja muutenkin miellyttävässä ympäristössä – näin ei Bäckströmin mukaan aina ole. Metro- ja juna-asemien ympärille on kaavoitettu raskaasti rakentamista. Maan hinta on myös kohonnut raideliikenteen solmukohtien ympärillä, eikä esimerkiksi pyörä- ja autoparkkeja ole voitu toteuttaa asemien yhteyteen. Hukkuuko raideliikenteen solmukohtien käytettävyys niiden suuruuteen?

Helsinkiläiset ahkeria joukkoliikenteessä

Helsingin kaupungin liikenne- ja katusuunnittelupalvelun suunnitteluyksikön päällikkö **Leena Silfverberg** kertoi kestävän liikkumisen tilanteesta Helsingissä. Helsingissä kestävän liikkumisen osuus kulkutapajakaumasta on 62 prosenttia, kun se koko maassa on vain 37 prosenttia. Kestäviksi liikkumismuodoiksi luetaan kävely, pyöräily sekä joukkoliikenne. Joukkoliikenteen käyttäjinä helsinkiläiset ovat kaikkein ahkerimpia, pyöräilyssä he jäävät muille suurille kaupungeille.

Kestävän liikkumisen edistäminen on ollut Helsingissä pitkäjänteinen projekti. Kymmenessä vuodessa aamuisin keskustaan joukkoliikenteellä saapuvien osuus on kasvanut 70 prosentista 77 prosenttiin ja vastaavasti autolla tulevien osuus on huvennut 30 prosentista 23 prosenttiin. Joukkoliikenteen suosio perustuu verkoston toimivuuteen, jota on tukenut jo kaksi vuosikymmentä käytössä ollut sähköinen reittiopaspalvelu. Lisäksi Helsingissä on panostettu kävely- ja pyöräliikenteen mukavuuteen ja turvallisuuteen – liikennetapaturmat ovat tipahtaneet selkeästi alle puoleen 1980-luvun tasosta.

VTT:n johtava tutkija **Anu Tuominen** ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) erikoistutkija **Juha Peltomaa** ovat tarkastelleet yhteiskäyttöautoja osana kestävää liikkumista. Yhteiskäyttöautossa on ympäristön kannalta itua, mikäli sitä käytetään vain silloin kuin autoa todella tarvitaan. Lisäksi yhteis-

KUVAT: PEKKA HÄNNINEN

käyttöauto vähentää parkkitilan tarvetta tiivistyvässä kaupungissa ja pienentää investointikustannuksia. Yhteiskäyttöautot ovat myös usein sähköautoja, jollaisen hankkiminen omaksi voi olla vielä kallista.

Pyörille tarvitaan parkkeja ja väyliä

Pyöräilykuntien verkosto ry:n toiminnanjohtaja **Matti Hirvonen** kertoi Helsingissä tehdystä kyselystä, jossa kartoitettiin pyöräilyä lisääviä tekijöitä. Eniten vastaajat kaipasivat ilkivallalta, varastamiselta ja säältä suojaavia pysäköintipaikkoja pyörille, kattavampaa, yhtenäisempää ja turvallisempaa pyöräväyläverkkoa sekä parempaa väylien kunnossapitoa ja työmaiden selkeämpää opastusta. Vastaavia tuloksia on saatu muissakin suurissa kaupungeissa. Helsingissä pyöräverkkoa onkin laajennettu ahkerasti, ja keskimäärin kesäkuisena arkivuorokautena pyöräilijöiden määrä Helsingin niemellä on noussut vuosituhannen taitteen 20 000 hengestä reiluun 30 000 henkeen.

Alankomaissa ja Tanskassa pyöräilyn suosio ei johdu niinkään välimatkoista ja alavasta maastosta vaan pitkäjänteisestä työstä pyöräilyn ja pyöräväylien eteen. Vartioidut ja säältä suojatut pyöräparkit ovat yleisiä kaupungeissa ja asemien yhteydessä. Nyt Suomeenkin on saatu ensimmäinen parkki: Vantaan Tikkurilassa pyörän voi jättää matkakorttia vilauttamalla lukittuun ja kameravalvottuun suojaan (kuvissa).

Pyöräilyn turvallisuutta ja sujuvuutta lisäävät muun muussa eri liikennemuotojen erottaminen omille kaistoilleen, katkeamattomat väylät, risteykset, joissa kaikilla osapuolilla on hyvä näkyvyys, sekä loivat ja valoisat alikulkutunnelit. Väylien riittävässä leveydessä tulee ottaa huomioon hyvin erilaiset pyöräilijät ja sähköpyörien yleistyminen. Talvikaan ei ole este pyöräilylle: innokkainta talvipyöräily on suurista kaupungeista lumisimmissa eli Oulussa ja Joensuussa. Molemmissa pyöräilijä voi olla varma, että väylä on aamulla aurattu. Helsingin ongelma on olematon talvi, jolloin rapa ja jää vuorottelevat.

Pekka Hänninen

ENOMER®
-LATTIAT
TEHTY SUOMESSA
MADE IN FINLAND

Hyvinvointia julkisiin tiloihin

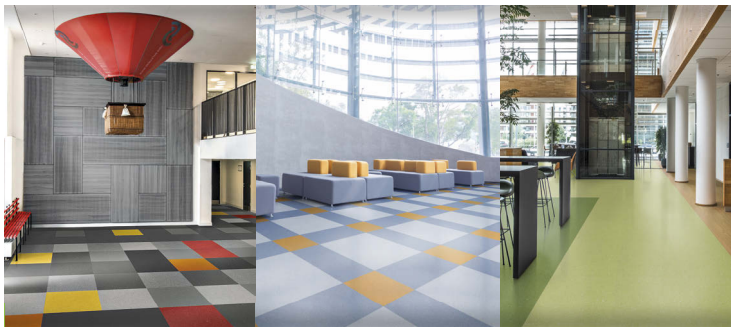
PVC- ja pehmitinvapaat Enomer®-lattiat on suunniteltu terveys ja hyvinvointi edellä julkisten tilojen kovaan käyttöön.

Mallistot tarjoavat
yli 100 uniikkia
vaihtoehtoa!

ENOMER®-UUTUUS!
ZERO TILE

- Suunniteltu erityisesti terveys- ja opetustiloihin
- Saumaton ulkonäkö ilman hitsattuja saumoja
- Rajattomat suunnittelumahdollisuudet
- Alhaiset emissiot, paras sisäilmaluokitus M1

Saumaton polku kestävään elämään

TIESITKÖ?

Enomer®-mallistojen tuotteita – Xpression, Zero ja Zero Tile voidaan yhdistellä samassa lattiassa.

LUE LISÄÄ:
www.upofloor.fi

UPOFLOOR®

Viron taideakatemia muutti sukkatehtaaseen

Yli sata vuotta toiminut Viron taideakatemia on vastikään saanut uudet tilat. Akatemia antaa koulutusta arkkitehtuurin, taiteiden ja muotoilun aloilla.

Viron taideakatemia on toiminut monenlaisissa olosuhteissa ja rakennuksissa. Vuonna 2007 uusista tiloista järjestettiin kunnianhimoinen arkkitehtuurikilpailu. Voittaneen ehdotuksen mukaista, kuution muotoista rakennusta ei monista eri syistä kuitenkaan päästy toteuttamaan. Virolainen arkkitehtien yhteisö suri sitä, että kärkeen ei päässytkään oman maan arkkitehteja. Jossain vaiheessa päädyttiin siihen, että paikka vaihtui kokonaan.

Yksi haastava vaihtoehto oli ollut erikoinen, arkkitehti **Eugen Habermannin** suunnittelema ja aiemmin vanhan roosan värinen sukkatehtaan talo, joka sijaitsee kauniin puistokadun varrella ja Tallinnan vanhankaupungin tuntumassa. Arkkitehtuurikilpailu rakennuksen sijoittamisesta sen yhteyteen järjestettiin vuonna 2014.

Uudisrakennukseen ja vanhoihin teollisiin tiloihin asettautuminen edellytti useita suuria taloudellisia toimenpiteitä, jopa akatemian muiden tilojen myymistä. Akatemian tie uusiin tiloihin oli kuoppainen, mutta ratkaisevat päätökset saatiin lopulta tehtyä ja rahoituskin järjestyi vauhdilla.

Sijainti on napakymppi

Akatemian uusi rakennus vihittiin elokuun lopussa juhlallisesti ja hauskasti. Läsnä olivat niin tasavallan presidentti, kulttuuriministeri kuin rakennuksesta järjestetyn arkkitehtuurikilpailun voittaneet KUU-toimiston edustajat, rakentajat ja kaikenkirjava juhlayleisö. Ennen avajaisia halukkaille järjestettiin kiertokäyntejä ristiin rastiin johdattavan rakennuskompleksin uumeniin.

Uudet tilat sijoittuvat entisen sukkatehtaan teollisiin tiloihin ja niitä täydentäviin uusiin osiin. Kokonaisuuden keskelle jää avoin suojaisa piha oleskelua, erilaisia tilaisuuksia, installaatioita ja tapahtumia varten. Sijainti lähellä Balti jaama turg

-tori- ja hallikeskusta, Kulttuurikattilaa ja Telliskiven luovien alojen monenlaista säpinää on todellinen napakymppi.

Talon kattoterasseista ja niiltä avautuvista maisemista voi olla suorastaan kateellinen. Yksi niistä tarjoaa mahtavan näkymän kohti vanhaakaupunkia, ja toinen avautuu vuorostaan meren, auringonlaskun, Kalamajan kaupunginosan sekä sataman suuntaan. Pihan hauskan geometrinen betonikehikko – myöhemmin ehkä köynnösten ja muun vehreyden peittämä – tarjoaa myös pari terassimaista parveketta ja esiintymiseen tarkoitetun tasanteen sekä pihalle laskeutuvan porraskatsomon. Katutasoon on saatu sijoitettua sivukadun puolelle avautuva laaja galleriatila, joka voi myös palvella suurimman auditoriosalin näyttämönä.

Uusi ja vanha mainiossa yhteispelissä

Sisäänkäynti erottuu komean mustan julkisivun uuden osan takaa. Aulatiloissa on helppo orientoitua. Aulasta on suora pääsy sisäpihalle, portaikkoon ja hisseihin. Kirjasto on vanhan sukkatehtaan alimmassa, terävässä päässä, ja jalankulkijat näkevät sinne suoraan sisälle. Katutasossa on jopa pieni myymälä. Myös lounaskahvila sijoittuu sisääntulotiloihin.

Tuleville arkkitehdeille on tehty omat tilansa pohjoiseen siipeen siten, että piirustussaleilla on kattoikkuna pohjoisine ylävaloineen. Eri taidealojen omat tilat on sijoitettu eri puolille kompleksia, mutta kohtaamispaikkoja ja näköyhteyksiä on runsaasti. Sisätiloissa, portaikoissa ja käytävissä sekä viistoissa näkymissä on hauskaa **Piranesin** tai **Escherin** henkeä. Kiehtovinta on kiivetä ylös sukkatehtaan puolen vanhaa kierreporrasta. Sen kruununa ovat pikkuisessa tornimaisessa osassa sijaitsevat oppilaskunnan tilat.

Yleisilme on valittu tietoisesti. Akatemia ei pyri antamaan arkkitehtuuri- ja taidekoulutusta viimeistä piirtoa myöten sliipatuissa ja hiotuissa tiloissa. Myös tietty ankaruus ja jopa karuus on opetusta ajatellen täysin harkittua. Musta on melko dominoiva väri betoninharmaan lisäksi, mutta joissakin tiloissa on käytetty säästeliäästi myös hillittyjä pastellisävyjä. Ajatuksena on, että ihmiset ja heidän tekemisensä ovat etusijalla ja että talon tulee kestää monenlaista käyttöä.

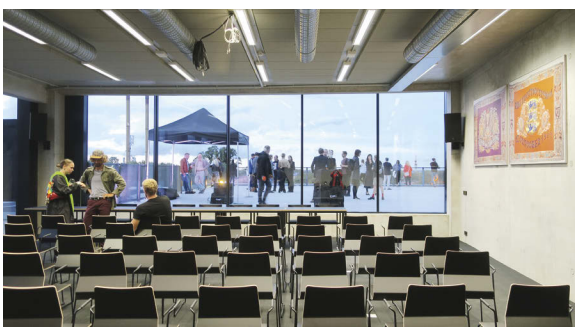
Akatemia on julkaissut uudesta rakennuksestaan ja hankkeen historiasta kertovan isokokoisen kirjan, joka käsittää runsaasti myös komeita työmaa-aikaisia kuvia. Esipuheen on kirjoittanut akatemian nykyinen rehtori **Mart Kalm**.

Suosittelen visiittiä.

Tarja Nurmi

Eesti Kunstiakadeemia EKA Tallinnassa osoitteessa Põhja puiestee 7. Lisätietoja: www.artun.ee.

KUVAT: TARJA NURMI

Valovoimaisen ohut LED-valaisin

Selkeät linjat ja huomaamaton virransyöttö ovat skandinaavista muotoilua parhaimmillaan. Erittäin vankka- ja ohutrakenteinen **DEFA Ledge** -ripustusvalaisin on tyylikäs sisustuselementti ensiluokkaisen tasaisella ja häikäisemättömällä valolla.
Tutustu DEFA Ledge-valaisinperheeseen ja muihin DEFA:n valaisimiin osoitteessa **defa.com**.

DEFA®

www.defa.com

TADA-viikko pureutui identiteettiin

Tampereen design- ja arkkitehtuuriviikon teema identiteetti viritti pohtimaan arkkitehtuurin ja muotoilun ulottuvuuksia, käyttäjäkokemusta ja ammatillista identiteettiä.

TADA on vakiinnuttanut asemansa sekä valtakunnallisena että paikallisena tapahtumana. Tapahtuma on järjestetty kolme kertaa, ja sitä ennen se pidettiin erillisenä design-viikkona ja arkkitehtuuriviikkona seitsemän kertaa.

Erityisen aktiivinen toimija oli vastaperustettu Arkkitehtuurikoulu Tiili. Se järjesti muun muassa kävelykierroksen Tammerkosken kulttuurimaisemassa ja lukiolaisille suunnatun arkkitehtuurin pääsykoetta mukailevan työpajan.

Useat osatapahtumat sijoittuivat Tampereen ydinkeskustan vanhaan kirjastotaloon, Kulttuuritalo Laikkuun, josta on muodostumassa monenikäisille kaupunkilaisille kulttuuripalveluita tuottava keskus. Laikkuun sijoittuu myös Lastenkulttuurikeskus Rulla, jonka perheen pienimmille järjestetyssä työpajassa valmistui yhteisötaideteos *Unien Maisema*. Laikun edustalla järjestettiin uudenlainen Skeittaus ja kaupunki -tapahtuma, johon saapui skeittaajia ja skeittaavia kaupunkitutkijoita ympäri Suomen.

> ERITYISTÄ INNOSTUSTA HERÄTTI CYNTHIA ECHAVEN ESITTELEMÄ BARCELONAN SUPERKORTTELIMALLI, JOSSA KAUPUNKIA KEHITETÄÄN 6–9 KORTTELIN LAAJUISINA YHTEISÖLLISINÄ KOKONAISUUKSINA.

Identiteetti rakennussuunnittelussa

Tapahtumaviikon huipentuma oli perinteiseen tapaan Architecture and Cities in Transition -seminaari. Toista kertaa kaksipäiväisenä järjestetty seminaari pureutui teeman ytimeen ulkomaalaisten ja kotimaisten esiintyjien voimin.

Seminaarin ensimmäinen päivä painottui rakennussuunnitteluun. Ensimmäisenä esiintyjänä oli **Lauri Louekari**, joka avasi identiteetin käsitettä arkkitehtuurissa ja kuvasi suomalaisen arkkitehtuurin ilmaisun kehittymistä viimeisten sadan vuoden aikana.

Hanna Montonen kertoi Tampereen ajankohtaisista hankkeista.

LOTTA WILÉN

Steve Christer ja **Margrét Harðardóttir** islantilaisesta Studio Grandasta laajensivat näkökulmaa pohjoismaiseen kriittiseen regionalismiin, jossa operoidaan modernein työkaluin mutta pyritään huomioimaan paikalliset rakennusmateriaalit ja rakennuskulttuuri. Ranskalainen **Odile Decq** puolestaan esitteli luonteikkaita ja vaikuttavia teoksiaan, joiden taustalla on ennakkoluulottomuus ja vahva henkilökohtainen suunnittelunäkemys.

Kaupunkia kehittämässä

Kaupunkikehittämiseen painottunut toinen päivä toteutettiin yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Ohjelma sisälsi yhdyskuntasuunnittelupäällikkö **Hanna Montosen** perusteellisen katsauksen ajankohtaisiin hankkeisiin sekä **Ted Schaumanin** esittelyn useista Tampereen kaupunkikuvaa uudistavista hankkeista.

Erityistä innostusta herätti **Cynthia Echaven** esittelemä Barcelonan superkorttelimalli, jossa kaupunkia kehitetään 6–9 korttelin laajuisina yhteisöllisinä kokonaisuuksina. Mallin soveltaminen voisi tuoda myös suomalaiseen kaupunkikehittämiseen uudenlaista johdonmukaisuutta ja dynamiikkaa.

Päivän päätti berliiniläisen maisema-arkkitehdin **Martin Rein-Canon** esitys maailmankuuluksi tulleesta Kööpenhaminan Superkilen-aukiosta. Aukion yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut luoda kohtaamispaikka eri kulttuuritaustoista tuleville kaupunkilaisille.

Tuomo Joensuu

KASMIR JOLMA

Harry Edelman johti keskustelua seminaarin päätteeksi.

Perinteeksi muodostunut Vapriikin järjestämä taloraati tutustui Hiedanrannan ympäristöön.

LOTTA WILÉN

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti–su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 045 7731 0474

sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 15 €/Museokortti

mfa.fi
Instagram
Facebook
Twitter

NÄYTTELY MUSEOSSA

INTERPLAY OF CULTURES
Iso ja pieni sali 26.9.2018–24.2.2019

Interplay of Cultures nostaa esille huolen maailman tilasta. Globalisaatio, ilmastonmuutos ja kaupungistuminen muuttavat elinympäristöämme. Haasteet ovat globaaleja. Niiden ratkomiseen tarvitaan arkkitehtuurin, muotoilun ja tekniikan kaltaisten alojen yhteistyötä. Suunnittelemalla toimivia rakennettuja ympäristöjä, voidaan haitallisia ilmiöitä torjua ja hillitä. Siksi on tärkeää, että arkkitehtien ammattikuntaa koulutetaan monialaiseen yhteistyöhön kestävyyden teemojen ympärillä.

Näyttely juhlistaa Aalto-yliopiston Arkkitehtuurin laitoksen globaalin kestävyyden ja humanitaarisen kehityksen koulutuksen 25-vuotista historiaa. Se tuo museoon esimerkkejä, kuvia ja tarinoita poikkitieteellisen koulutuksen matkan varrelta. Keskiöön nousee opiskelijan kasvutarina omat arvonsa allekirjoittavaksi, vastuulliseksi ammattilaiseksi.

24.10. kello 18, Arkkitehtuurimuseo
Round table -keskustelu näyttelyn teemoista
Moderaattorina näyttelyn kuraattori: arkkitehti, varadekaani Saija Hollmén

Lissa Gbassa / Villa Karon laajennus, Grand Popo, Benin, 2001–2004. Kuva Lauri Nykopp

KIERTONÄYTTELYT

Arktisia unelmia – Lapin varhaista matkailuarkkitehtuuria
7.9.2018–27.1.2019, Arktikum, Rovaniemi
Arktisia unelmia -näyttely esittelee pohjoista matkailua ja arkkitehtuuria 1930–50-luvun Suomessa.

Viiva, tila ja väri. Sakari Laitisen konstruktioita
27.9.2018–4.1.2019, Alvar Aalto -museo, Jyväskylä
Arkkitehti Sakari Laitisen (1937–2015) kuvataidetta esittelevä näyttely on värin ja muodon juhlaa.

TAPAHTUMAT

Architecture Speaks! -luentosarja
7.11., 14.11., 12.12., 16.1., 30.1. ja 6.2.
kello 18, Arkkitehtuurimuseo
Aalto-yliopiston ja Arkkitehtuurimuseon järjestämä, professori Jenni Reuterin kuratoima kansainvälinen luentosarja nykyarkkitehtuurista. Vieraina mm. Sunri Nishizawa, Skälsö Arkitekter, Vylder Vinck Taillieu, Francesca Torzo ja Fabrizio Barozzi. Museon sisäänpääsyllä 10/5/0 €, Museokortilla maksuton.

Keskustelutilaisuus: Another Generosity
20.11. kello 18–20, Arkkitehtuurimuseo
Venetsian biennaalin Pohjoismaiden paviljongin näyttely, Another Generosity, tarkastelee luonnon ja rakennetun ympäristön välistä suhdetta. Näyttely tutkii uusia tapoja luoda rakennuksia, jotka korostavat herkkiä ja usein huomaamattomia vuorovaikutussuhteita rakennetun ja luonnontilaisen maailman välillä. Keskustelutilaisuudessa näyttelyn kuraattori, arkkitehti Eero Lundén, alustaa keskustelua näyttelyn teemoista. Museon sisäänpääsyllä 10/5/0 €, Museokortilla maksuton.

Another Generosity
Venetsian 16. kansainvälinen arkkitehtuuribiennaali
La Biennale di Venezia
Pohjoismaiden paviljonki, Giardini di Castello
26.5.–25.11.2018

SAFA–RIL kouluttaa

PÄÄSUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISPÄIVÄ

25.10.2018

HELSINKI, Lapinlahdenkatu 1 B, koulutustila Joutsen

Tämä päivityskoulutus on suunnattu pääsuunnittelijan pätevyyden omaaville ja muille aiheesta kiinnostuneille.

OHJELMA
www.safa.fi > Koulutus

Osallistumismaksut
Osallistumismaksut pääsuunnittelijan ajankohtaispäivään osallistuville:
- RILin, SAFAn ja SIOn jäsenet: 390 euroa + alv. 24 %
- muut: 470 euroa + alv. 24 %

Osallistumismaksu sisältää ohjelmaan merkityt tarjoilut sekä opetusmateriaalin.

Ilmoittautumiset
Ilmoittautumiset kaksi viikkoa ennen tilaisuutta osoitteessa:
www.lyyti.fi/reg/psajankohtais2018

Lisätietoa
erityisasiantuntija Pia Selroos,
pia.selroos@safa.fi, p. 041 528 2952
tai koulutussuunnittelija Elina Rantakallio,
elina.rantakallio@ril.fi, p. 050 520 1168

World Architecture Day
KANSAINVÄLINEN ARKKITEHTUURIN PÄIVÄ
1.10.2018

POPUP-SAFA

SAFAn paikallisosastot juhlistavat kansainvälistä arkkitehtuurin päivää järjestämällä yleisötapahtumia eri paikkakunnilla. Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja ilmaisia.

Helsingissä tiistaina **2.10. klo 18** "**Rumat laatikot?**" -keskustelutilaisuus. Hesa-SAFA järjestää.

Kuopiossa maanantaina **1.10. klo 17** tutustuminen Kuopion tuomiokirkkoon ja kirkonmäkeen.
Savon SAFA järjestää.

Oulussa maanantaina **1.10.** avoimet arkkitehtitoimistot ja **klo 16–18** kiertokävely ent. Kuuromykkäin koululla.
Pohjois-Suomen SAFA järjestää.

Turussa maanantaina **1.10. klo 10** Arkkitehtien matkakuvia maailmalta, Pecha Kucha -tilaisuus.
Turku-SAFA järjestää.

Tampereella sunnuntaina **30.9. klo 14–16**
TamSAFAn filmiprojektin julkistustilaisuus Elokuvateatteri Niagarassa.

Tarkemmat tapahtumakuvaukset, ajankohdat ja kohteet kartalla: **www.popupsafa.fi**
Seuraa tiedotusta tunnisteella #kvarkkitehtuurinpäivä

TERVETULOA!

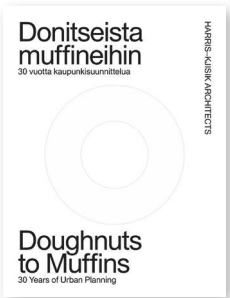
”Ihmislähtöinen suunnittelu on keskeinen osa elävän, turvallisen, kestävän ja terveellisen kaupungin toteuttamista.” (Jan Gehl)

Suomessa keskustellaan kiihtyvästä kaupungistumisesta, samaan aikaan kun kaupunkimaisen elämäntavan suosio lisääntyy. Laadukkaan ja viihtyisän kaupunkitilan merkitys kasvaa entisestään. Kirja konkretisoi, miten kävelijöiden, pyöräilijöiden sekä kaupungilla asioimisen kannalta laadukas ympäristö tunnistetaan, ja miten se käytännössä toteutetaan.

Jan Gehl on maailmanlaajuisesti tunnettu tanskalainen arkkitehti ja kaupunkisuunnittelija, joka on keskittynyt ihmisen mittakaavaisen kaupunkitilan ja kävelymyönteisen kaupungin suunnitteluun.

Ihmisten kaupunki | Jan Gehl | Suomentaneet: Tytti Viinikainen, Jani Päivänen, Heidi Hammarsten ja Paula Tuurnala
269 s. | 55 € (sis. alv) | ISBN 978-952-267-253-7

19 näkökulmaa kaupunkien tulevaisuuteen: miten luoda viihtyisää, ihmisläheistä ympäristöä nopeasti kasvavissa ja tiivistyvissä kaupungeissa.

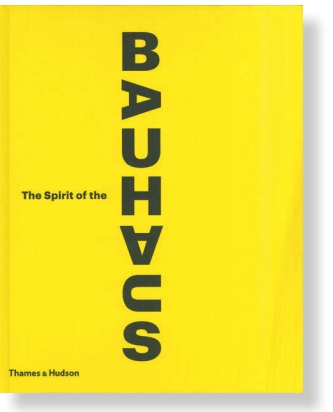
Donitseista muffineiksi – 30 vuotta kaupunkisuunnittelua

Harris–Kjisik Architects | Hennu Kjisik, Charlotte Nyholm, Sofia de Vocht (toim.)
250 s. | kielet suomi ja englanti | 28,50 euroa (sis. alv) | ISBN 978-952-267-255-1

---

www.rakennustietokauppa.fi Puh. 0207 476 401

Alvar Aalto ja Bauhaus

Bauhaus jätti jälkensä Alvar Aallon (1898–1976) arkkitehtuuriin. Juuri englanniksi ilmestynyt Bauhaus-näyttelykirja ja Esa Laaksosen monumentaalinen Alvar Aalto -juhlakirja täydentävät toisiaan aiheesta.

Pariisissa järjestettiin vuonna 2016 laaja Bauhaus-näyttely *The Spirit of the Bauhaus*, jossa Aalto ei ollut esillä. Nyt samanniminen näyttelyteos on käännetty englanniksi. Sen sijaan Aallon juhlavuoden kunniaksi julkaistussa Esa Laaksosen teoksessa *Alvar Aalto – arkkitehdin vuosikymmenet* Bauhaus-kytkentöjä on tarkasteltu.

Bauhaus oli perusolemukseltaan taidekoulu, joka keräsi oppilaita ympäri maailmaa. Weimarissa vuonna 1919 perustettu ja Dessauhun vuonna 1925 muuttanut koulu muokkasi 1900-luvun estetiikkaa lähtemättömällä tavalla. Arkkitehti **Walter Gropius** aloitti Bauhausin ensimmäisenä rehtorina Weimarissa. Gropius kutsui Bauhaus-manifestissaan arkkitehteja, kuvanveistäjiä ja kuvataiteilijoita palaamaan yhdessä taiteen käsityömäisille juurille. Myyttisenä esikuvana toimi keskiajan ammattikuntalaitos. Ideologia sisälsi epämääräisyydessään kokoelman esoteerisia ja mystisiä elementtejä. Gotiikan katedraaleja ihailtiin siinä kuin **Caspar David Friedrichin** romanttisia, elämäntuskaa tihkuvia maalauksia.

Monique Blanc analysoi näyttelyteoksen kiinnostavassa artikkelissaan, kuinka keskiajan kiltalaitoksen tapaan Bauhaus halusi massatuotannon aikakaudella palauttaa laadun ja yksilöllisyyden uudestaan kunniaan. Eräänä keinona nähtiin snobistisen jaon poistaminen taiteilijoiden ja käsityöläisten (artesaanit) välillä.

Keskiajan muotokieli ehkä näkyi Bauhausin keramiikassa, mutta ei juuri muussa. Vaikka juuri kukaan merkittävistä Bauhausin opettajista ei maininnut Japania ja Kiinaa esikuvanaan, on muun muassa Gropiuksen ja **Mies van der Rohen** arkkitehtuurissa selviä vaikutteita Kaukoidästä. Modulaarisuus ja monet interiööriratkaisut ovat hyvinkin aasialaisväritteisiä, toteaa artikkelissaan **Béatrice Quette**.

Ideoita asuntosuunnitteluun

Bauhausissa erityisesti valokuvausta opettanut ja Bauhausin teorioista kirjoittanut **László Moholy-Nagy** esitetään Esa Laaksosen teoksessa eräänä Alvar Aallon uran avainhenkilönä. Aalto oli tutustunut unkarilaiseen Moholy-Nagyyn Frankfurtissa vuonna 1929. Moholy-Nagy matkusti Alvar ja **Aino Aallon** seu-

> KOULU MUOKKASI 1900-LUVUN ESTETIIKKAA LÄHTEMÄTTÖMÄLLÄ TAVALLA.

Anni Albers vuonna 1958.

JOSEF JA ANNI ALBERS -SÄÄTIÖ

rassa vuonna 1931 Ouluun, missä hänelle esiteltiin Aallon suunnittelemaa Toppilan selluloosatehdasta. Moholy-Nagyn ekspressiivisväritteinen kuvasarja Toppilan tehtailta levisi kansainvälisiin julkaisuihin ja loi pohjaa Aallon maailmanmaineelle.

Laaksonen kertoo, kuinka Aalto vieraili vuonna 1931 Dessaussa **Josef** ja **Anni Albersin** luona. Albersin pariskunta oli muuttanut Moholy-Nagylta vuonna 1928 vapautuneeseen asuntoon Gropiuksen suunnittelemassa Bauhausin professorien taloryhmässä. Nämä Bauhausin niin sanotut mestaritalot ovat toimineet Aallon itsellensä suunnitteleman Riihitien talon ilmeisinä esikuvina, toteaa Laaksonen. Riihitien talo rakennettiin vuosina 1935–1936.

Ei voi muutoinkaan välttyä johtopäätökseltä, että Aalto sai Bauhausin kautta ideoita 1930-luvun asuntosuunnitteluunsa. Vuosikymmenen jälkipuolisko oli Aallolle erityisen tuotteliasta aikaa suurten teollisuusyhdyskuntien suunnittelun merkeissä. Ahlström-yhtiöiden **Gullichsenit** luottivat perheystävänsä Alvar Aallon kykyihin. Varkauden tehtaat, Sunila ja Euran Kauttua poikivat toimeksiantoja toinen toisensa perään. Patriarkaalisen perinteen mukaisesti tehdasrakennusten yhteyteen rakennettiin täydellä palveluvalikoimalla varustetut asuinyhteisöt työntekijöille. Sunilan "riviomakotitalot" ja Kauttuan terassitalo ovat kuin suoraan Bauhausin kuvastosta.

Demokraattisia unelmia paremmasta

Aallon ja CIAMin (Congrès Internationaux d'Architecture Moderne) välinen suhde on laajalti tunnettu ja tutkittu. **Le Corbusierille** tärkeä arkkitehtien löyhä yhteenliittymä perustettiin vuonna 1928. Aalto osallistui CIAMin järjestyksessä toiseen kongressiin Frankfurtissa vuonna 1929.

Aalto nousi heti CIAMin johtokuntaan ja sitä kautta tutustui myös CIAMin pääsihteerinä toimineeseen **Sigfried Giedioniin**. Jos Moholy-Nagyn valokuvat pohjustivat Aallon kansainvälistä mainetta, niin vielä enemmän sitä teki aikanaan Giedion ja hänen kanoninen teoksensa *Space, Time and Architecture*. Aalto esiteltiin Giedionin teoksen toisessa laitoksessa vuonna 1949. Esittely oli laajennetussa kolmannessa laitoksessa vuonna 1954 sitäkin perusteellisempi, viitisenkymmentä sivua.

Monet Bauhausin johtohahmot olivat aktiivisia toimijoita CIAMissa. **Marcel Breuer**, Walter Gropius ja László Moholy-Nagy olivat kaikki saaneet perusvaikutteensa jo Bauhausin ajoilta. CIAM tavallaan jatkoi Bauhausin alulle panemia tavoitteita. Niiden joukossa oli demokraattisia unelmia laadukkaammasta jokapäiväisestä elinympäristöstä muillekin kuin varakkaille.

CIAM oli voittopuolisesti arkkitehtien yhteenliittymä, mutta Bauhausin ideologian tapaan sen kongresseihin osallistui myös kuvataiteilijoita. Juuri CIAMin kongresseissa Aalto ystävystyi muun muassa **Fernand Légerin** ja **Max Ernstin** kanssa.

Frankfurtin kongressissa Aalto tutustui yhdessä ruotsalaisen **Sven Markeliuksen** kanssa **Margarete Schütte-Lihotzkyn** suunnittelemaan "Frankfurt-keittiöön", joka oli osa näyttelyn miniasuntoteemaa. Vaikka Aalto on erityisen kuuluisa lukuisista ylellisistä yhden perheen taloistaan, kuten Villa Maireasta, La Maison Carrésta ja Villa Kokkosesta, hän toteutti suurimittakaavaisessa kerrostalosuunnittelussa monia Frankfurtin miniasuntonäyttelyssä näkemiään innovaatioita ja kehitti niitä edelleen.

Näihin kahteen kirjaan syventyminen on kiehtova sukellus 1900-luvun visuaalisen ja rakennetun kulttuurin tärkeimpiin ja pysyvimpiin eurooppalaisiin saavutuksiin. Gestapo lakkautti Berliiniin pakkomuutetun Bauhausin vuonna 1933, ja monet lähtivät sieltä natseja pakoon Amerikkaan. Ilman Bauhausin henkeä 2000-luvun arkkitehtuuri olisi erilaista.

Lauri Jääskeläinen

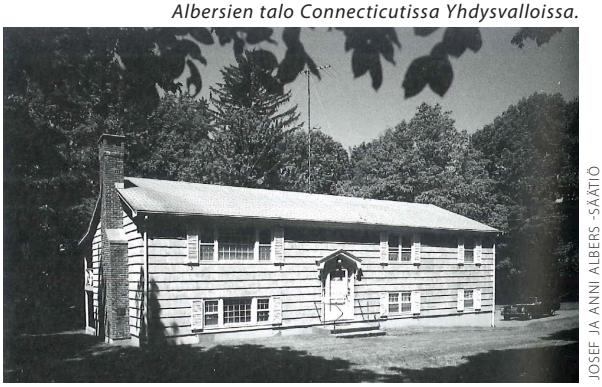
Olivier Gabet & Anne Monier (toim.): The Spirit of the Bauhaus. Thames & Hudson 2018. 264 sivua.
Esa Laaksonen: Alvar Aalto – arkkitehdin vuosikymmenet. Tammi 2018. 540 sivua.

Lastenhuone Saksassa vuonna 1923.

BAUHAUS-YLIOPISTO, WEIMAR

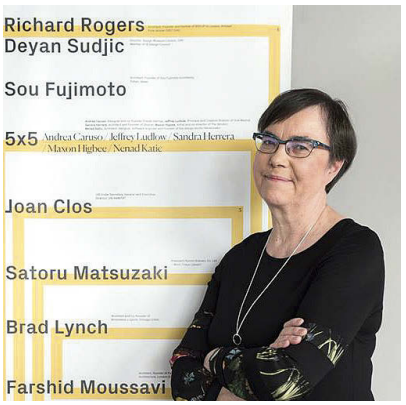
Albersien talo Connecticutissa Yhdysvalloissa.

JOSEF JA ANNI ALBERS -SÄÄTIÖ

ANNE STENROS
TkT, arkkitehti SAFA

Tunnustuksia ammatillisesta post-keski-iän kriisistä

Olin miettimässä, että mitä ihmettä SAFAlla on antaa minulle ja minulla SAFAlle. Ajattelin lähettää meilin, jossa pyydän eroa järjestöstä. Olin kolmen vuoden sisällä lähtenyt kolmesta isosta organisaatiosta: yrityksestä, yliopistosta ja kaupungilta. Olin pettynyt ”systeemeihin”, muotoiluun, arkkitehtuuriin ja epäilemättä itseeni. ”Parasta aloittaa alusta”, ajattelin. ”Vaihdan fokusta”, mietin.

Kunnes sain puhelun **Paulalta**. Olisinko käytettävissä Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon juryyn? ”No en tiedä. En oikein usko nykyarkkitehtuurin enää.” Tauko. ”No, jos nyt kuitenkin?” ”Ajattelin juuri ottaa eron urbanismista, arkkitehtuurista ja muotoilusta. En enää usko elinikäiseen ammatilliseen intohimoon.” Paula oli itsepäinen; lopulta vastasin myöntävästi ja muutamaa viikkoa myöhemmin huomasin istuvani kokouksessa kolmen muun juryn jäsenen kanssa laatimassa listaa uusista rakennuksista, joita kävisimme katsomassa.

Okei. Pääsimme yhteisymmärrykseen katsottavien kohteiden listasta. En nyt vielä oikein innostunut. Eiköhän ne kaikki ole samanlaisia. Aika puuvoittoisia ja epäilemättä mahtipontisia. Kriisini jopa syveni – eikö nyt löydy jotain pienempää ja kauempaa! Kokousta seurasi useamman päivän ekskursio.

Päivä 1: Tiedekulma. Ulospäin ei paljasta korttejaan. Mutta sisätila! Parempaa paikkaa tavata työtuttuja ei ole. Ensi-ihastuksen jälkeen siitä on tullut arkitoimistoni. Aamulla se on hiljainen, iltapäivällä rauhallinen, ja illalla siellä tapahtuu: tieteentekijät puhuvat kaikesta taivaan ja maan välillä, kuten supervaltojen ilmastopolitiikasta tai Etelämantereesta. Ison salin seinät akustoivat sopivasti keskustelua ja puu tuoksuu – aika hyvältä, myönnän! ”Ei hullumpaa”, ajattelin.

Päivä 2: Uusi lastensairaala. Julkisivu lupaa aika värikästä menoa… Sisällä aivan mahtava dosentti kertoo uudesta palvelupolusta ja käyttäjäkokemuksesta sekä sairaan lapsen että vanhempien näkökulmasta; hoitajien ja lääkäreiden puolesta. Oivallan: jos jotain Suomesta voisi viedä maailmalle heti, niin uuden lastensairaalan konseptin. Kokonaisuuden, jossa ihmiskeskeinen lähestymistapa on muuttanut paitsi sairaala-arkkitehtuuria myös koko hoitotoiminnan kulttuuria ja ajattelutapaa sairastamisesta, hoidosta, yksityisyydestä ja yhteisöllisyydestä, hoivasta ja huolenpidosta. ”Aivan mahtavaa”, ajattelin.

Päivä 3: Lallukan taiteilijakoti. Jota yllätyksekseni ei ollut ylikorjattu vaan jossa edelleen käytävillä ja ateljeetiloissa leijui kaikkien siellä asuneiden ja työskennelleiden taiteilijoiden henki. Ainutlaatuinen luova miljöö: taiteen grand old lady. ”Esimerkillistä”, huomasin ajattelevani.

Päivä 4: Tuupalan puukoulu. Lasten ensimmäinen kosketus yhteisölliseen oppimiseen ja kanssakäymiseen. Ystävällinen ympäristö, jonka mittakaava ja materiaalit ovat kohdallaan. ”Sympaattinen ja lapsen henkistä kasvua tukeva”, mietin.

Päivä 5: Amos Rex -taidemuseo. ”Skeptikon unelma”, ajattelin ennakkoon. Maanalaisista tiloista tuskin löytyy mitään kiinnostavaa… Mutta vastaan tulikin upea uusi maailma: maan- ja vedenalainen luolasto, jossa liikkua, kokea, unelmoida, uskaltaa. ”Tämähän vie mennessään”, ajattelin. Täysin uudenlainen genre, typologia arkkitehtuurin kirjoon: arkkitehtoninen tila, joka muotoutuu toiminnan ja näyttelyn vaatimaan tarpeeseen saumattomasti. Ja sitten vielä kuumaiseman kaltainen piha – se luo kaupunkitilaan oivaltavan keinomaise-

man, jossa on muistumia scifistä ja lapsuuden onnellisista rantakallioista. ”Mikä ihmemaa!” totesin.

Post-keski-iän ammatillinen kriisini helpotti: näin uudenlaisen, ihmiskeskeisen ja avoimen arkkitehtuurin nousevan useasta eri suunnasta. Sen keskiössä ei ole enää ego-arkkitehti vaan eko-arkkitehti, ei tilasuunnittelija vaan paikan hengen rakentaja, ihmistentuntija, joka parhaimmillaan suunnittelee ja tuottaa merkityksellisyyden kaupunkia. Jos suomalainen arkkitehtuuri pystyy parin vuoden aikana tuottamaan näin monimuotoisia ja monimerkityksellisiä sekä arkkitehtonisesti korkeatasoisia rakennuksia ja rakennetun ympäristön elämyksiä, on nykyarkkitehtuuri ansainnut uudet näyttelytilansa. Suomi itsessään ON jo tulevaisuuden arkkitehtuurimuseo.

Entäpä jos uusi supermuseo asettaisi katsojan keskiöön, näyttämölle, ja jättäytyisi itse katsomon puolelle seuraamaan elämännäyttämön tapahtumia? Jospa uusi museo olisi urbanismin, arkkitehtuurin ja muotoilun avoin sekä rohkea tulevaisuusmuseo, jossa Suomi voisi jälleen kerran näyttää uudistumisvoimansa, tällä kertaa ihmiskeskeisen robotiikan ja humaanin keinoälyn maailmassa.

Kannatan lämpimästi!

#POSTKESKIIÄNKRIISISTÄJASUPERMUSEOSTA
#TAIDANSITTENKINJÄÄDÄSEURAAMAANARKKITEHTUURIA

Uuden aallon arkkitehtuuria. Amos Rex -taidemuseo 2018, JKMM Arkkitehdit.

ANNE STENROS

Ravistelevia ratkaisuja asumiseen

Asuntoreformikilpailussa etsittiin taas innovatiivisia ratkaisuja ajankohtaisiin asumisen haasteisiin. Kilpailukohteet olivat Jyväskylässä, Tampereella ja Vantaalla.

Avoimen arkkitehtuurikilpailun tarkoituksena oli löytää toteuttamiskelpoinen ratkaisu kolmeen eri kaupunkiin. Kilpailun järjestivät Jyväskylän, Tampereen ja Vantaan kaupungit yhdessä SAFAn, Tampereen teknillisen yliopiston ja Alvar Aalto -säätiön kanssa. Hyväksyttyjä ehdotuksia saapui yhteensä 75 kappaletta, joista Jyväskylään 46, Tampereelle 15 ja Vantaalle 14 kappaletta.

Julkiset asuntosuunnittelukilpailut ovat tärkeä keino laajentaa ja ravistella asuntosuunnittelun perinteitä, muuttaa asenteita ja kehittää asumisen tasoa. Nyt etsittiin vastauksia siihen, miten asumisen ratkaisut tukisivat itseään laajemman ympäristön toimivuutta, viihtyisyyttä, kauneutta sekä ekologista kestävyyttä. Näkökulmina korostuivat asumisen yhteisöllisyys, kaikille sopiva suunnittelu sekä rakennusten elinkaaren aikainen kohtuuhintaisuus.

Kilpailuehdotukset muodostivat kiinnostavan läpileikkauksen asumisen ajankohtaisista teemoista. Uusien sosiaalisten ja tilallisten oivallusten vastapainona nousivat esiin rakennusteknisesti yksinkertaiset ja perinteeseen palaavat ratkaisut. Useissa ehdotuksissa ne nähtiin mahdollisuutena sekä pa-

Palkintolautakunta

professori, arkkitehti SAFA **Panu Lehtovuori** (pj.), Tampereen teknillinen yliopisto; kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA **Leila Strömberg**, Jyväskylän kaupunki; erityisasiantuntija, arkkitehti SAFA **Kaisu Kammonen**, Tampereen kaupunki; kaupunkisuunnittelujohtaja **Tarja Laine**, Vantaan kaupunki; arkkitehti SAFA **Leena Rossi**, Alvar Aalto -säätiö; SAFAn nimeämät arkkitehdit SAFA **Paula Leiwo** ja **Sanna Meriläinen**

Jyväskylän voittajaehdotus Kalon.

lauttaa asukkaalle oman asumisen hallinta että tuottaa aidosti ekologista, kestävää ja taloudellisen arvonsa säilyttävää kaupunkirakentamista.

Jyväskylässä uusia ajatuksia perinteestä

Houkutteleva tontti Kuokkalan kirkon vieressä innosti kilpailijoita tutkimaan täydennysrakentamisen malleja ja asumiseen liittyviä palveluita. Vapaa tehtävänanto tuotti laajuudeltaan ja sisällöltään monipuolisen kirjon ehdotuksia. Parhaissa ehdotuksissa sekä vahvistettiin keskustan julkisia tiloja että luotiin asuinkorttelille uutta vahvaa identiteettiä.

Voittajaksi valittiin ehdotus *Kalon*, joka esitti kokonaisvaltaisen näkemyksen tulevaisuuden asumisesta. Yksinkertaisilla, maltillisen kokoisilla rakennusmassoilla oli saatu aikaiseksi rikas ja monipuolinen korttelimaailma. Ehdotuksessa oli pohdittu syvällisesti asumisen yhteisöllisyyttä, eettisyyttä ja arkkitehtuuria, ja suunnitelmaan oli tuotu niitä tukevia ratkaisuja,

> KILPAILUEHDOTUKSET MUODOSTIVAT KIINNOSTAVAN LÄPILEIKKAUKSEN ASUMISEN AJANKOHTAISISTA TEEMOISTA.

kuten asuntojen keskenään jakamia sisäänkäyntitiloja. Asuntoratkaisuissa oli hienoja oivalluksia, jotka perustuvat selkeisiin, perinteestäkin ammentaviin neutraaleihin huonetiloihin.

Lunastus annettiin ehdotukselle *Domi – humaani reformi*, jossa onnistuttiin erityisesti asuntopohjissa tuomaan uusia ideoita asuntojen joustavuuteen palveluinfrastruktuurilla, asuntojen välisillä joustosoluilla sekä palvelu- ja eteistiloilla.

Kunniamaininnat annettiin työlle *Avoimet ovet*, jossa esitettiin täydennysrakentamiseen hyvin soveltuva asuinrakennustyyppi, sekä työlle *Reformitalo* ansiokkaasta rakennustekniikan ja kestävän rakentamisen reformiajattelusta.

Tampereen voittajaehdotus Kide.

Vantaan voittajaehdotus Lähiösinfonia.

Kalon.

Palkitut

JYVÄSKYLÄ

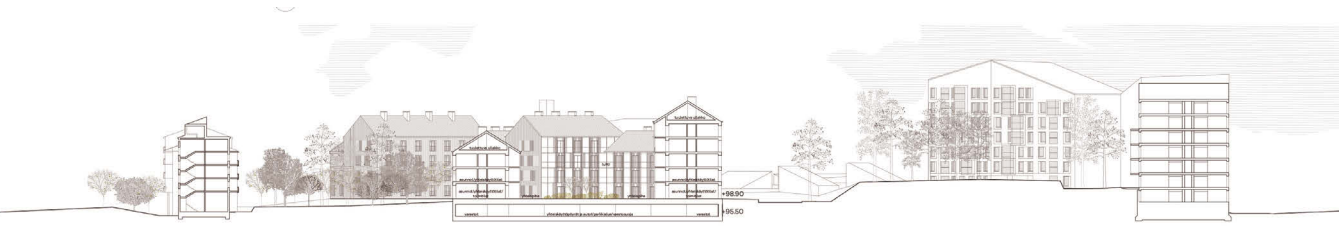
1. palkinto: *Kalon* (Collaboratorio / työryhmä: Kristiina Kuusiluoma, Martino De Rossi, Silvia Barberis, Milla Kokko, Timo Kemppainen, Kasper Järnefelt, Antero Jokinen)

Lunastus: *Domi – humaani reformi* (Muuan / työryhmä: Tiina Antinoja, Aleksi Rastas, Olli Metso)

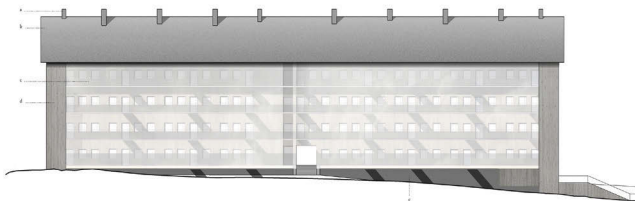
Kunniamaininnat:

Avoimet ovet (työryhmä: Anni Vanha-Patokoski, Niamh Ní Mhóráin, Maria Laine)

Reformitalo (työryhmä: Lars-Erik Mattila, Frans Saraste)

> EHDOTUKSESSA *KALON* OLI POHDITTU SYVÄLLISESTI ASUMISEN YHTEISÖLLISYYTTÄ, EETTISYYTTÄ JA ARKKITEHTUURIA, JA SUUNNITELMAAN OLI TUOTU NIITÄ TUKEVIA RATKAISUJA.

Domi – humaani reformi.

Reformitalo (yllä) ja Avoimet ovet (alla).

Kide.

Tampereelle monipuolista puuarkkitehtuuria

Vuoreksessa sijaitsevasta Isokuusen kilpailualueesta syntyy merkittävä puurakentamisen pilottikohde. Tämä näkyi myös ehdotuksissa, joissa puuta oli käytetty sekä julkisivu- että runkomateriaalina. Monissa ehdotuksissa asumisen tiiviys ja urbaanisti käsitellyt asuntojen ulkotilat olivat ristiriidassa pikkukaupunkimaisen, luonnonläheisen ympäristön kanssa.

Ehdotusten yleistaso jäi odotettua heikommaksi, mutta voittaja erottui selkeästi edukseen. Voittajatyö *Kide* edusti positiivista uudenlaista puuarkkitehtuuria ja onnistui ratkaisemaan tiiviin pienen kaupunkikorttelin sivukäytäväratkaisulla niin, että se tukee yhteisöllistä asumista ja saa pientalomaisia piirteitä. Yhteistilat ja asuntojen ulkotilat olivat monipuolisia ja harkittuja.

Lunastuksen sai ehdotus *Dense & Low*, joka sisälsi hauskoja ja oivalluksia ekologisesta kestävyydestä ja sosiaalisesta toiminnasta.

> VOITTAJATYÖSSÄ *KIDE* YHTEISTILAT JA ASUNTOJEN ULKOTILAT OLIVAT MONIPUOLISIA JA HARKITTUJA.

Palkitut

TAMPERE

1. palkinto: ***Kide*** (Studio Architecture Helsinki / työryhmä: Hannele Cederström, Sini Coker, Inka Norros, Kirsti Paloheimo, Kiira Piiroinen, Sanna Tegel)

Lunastus: ***Dense & Low*** (MASS lab / työryhmä: Duarte Ramalho Fontes, Diogo Sousa Rocha, Lourenço Menezes Rodrigues, Lucas Coelho Netto, Paulina Kwiatkowska, Giacomo Cruciani)

Dense & Low.

”

EHDOTUKSESSA *LÄHIÖSINFONIA* RAKENNUSTYYPPIEN PALETTI TARJOSI HYVÄT TYÖKALUT LÄHIÖIDEN TÄYDENNYSRAKENTAMISEEN.

Vantaalla työtä ja asumista yhdistävä ratkaisu

Vantaan kilpailualue sijaitsee aluerakentamiskauden lähiössä Hakunilassa ja on selvästi muita kilpailualueita suurempi. Ehdotuksissa painottuivat kaupunkirakenteelliset ratkaisut ja tyyppitalot. Parhaissa töissä oli kehitelty helposti muunneltavia, jaettavia ja eri käyttötarkoituksiin muutettavia asuntotyyppejä. Muunneltavuuteen kytkeytyi usein ajatus asumisesta palveluna. Ehdotuksissa haettiin tasapainoa lähiön avoimen maiseman ja urbaanin korttelikaupungin välillä.

Ensimmäisen palkinnon sai *Lähiösinfonia*, jossa oli onnistuneesti kehitetty suurkorttelin rakennustyyppejä. Korttelin sisälle muodostui väljä, julkisesta yksityiseen liukuva pihojen sarja, kun taas katutilassa painottui käveltävä kadunvarsikaupunki liike- ja työtiloineen. Asuntojen muunneltavuutta esitteli eläytyvä ja oivaltava asuinkerroksen elämäntarina. Rakennustyyppien paletti tarjosi hyvät työkalut lähiöiden täydennysrakentamiseen.

Lunastuksen sai ehdotus *Zo*, jossa oli kehitetty elinkaarijoustava pistetalomalli. Toinen keskeinen oivallus ehdotuksessa oli kolmannessa kerroksessa korttelia kiertävä ja kattopihoilla kulkeva kävelyreitti, joka kytki yhteen korttelin yhteistilat.

Ehdotukselle *Tree of Life!* annettiin kunniamainta radikaalista lähestymistavasta kaupunkiluontoon.

Paula Leiwo ja Sanna Meriläinen

Lähiösinfonia.

Palkitut

VANTAA

1. palkinto: ***Lähiösinfonia*** (L Arkkitehdit / työryhmä: Jari Lonka, Janne Salo, Kristin Ekkerhaugen, Lilja Mustila, Julio Orduña Sánches, Matias Celayes)

Lunastus: ***Zo*** (Arkkitehtitoimisto HMV / työryhmä: Jari Viherkoski, Laura LeCoultre, Mia Gröhn, Mikael Saurén, Juha Huuhtanen)

Kunniamaininta: ***Tree of Life!*** (Lee Marable, Kristina Farm)

Zo.

Tree of Life!

Kiinnostaako massiivitiilirakentaminen?

Porotherm H.i 50 Plan ja Poroton S8 P kennoharkot massiivitiilirakentamiseen.

Yksiaineinen, massiivinen tiili tekee uutta tuloaan runkorakentamiseen. Ilmaeristeinen Porotherm-kennoharkko sekä vulkaanisella perliittirouheella täytetty Poroton-kennoharkko ovat ratkaisu niin pientalojen, asuinkerrostalojen kuin julkisten rakennusten kuten koulujen ja päiväkotien runkorakentamiseen.

Kiinnostuitko? Ota yhteys office@wienerberger.fi ja kerromme lisää!

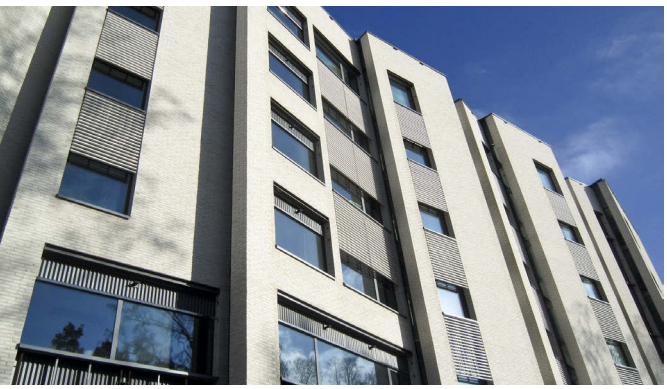
www.wienerberger.fi

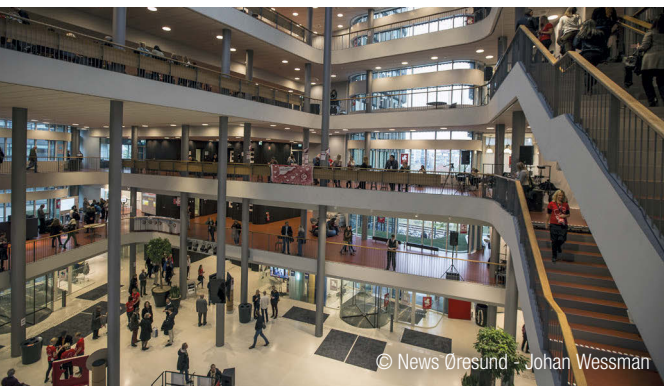
Wienerberger

Avointa tilaa ja monimuotoisia rakenteita Peikon ratkaisuilla

DELTABEAM®-liittopalkki ja runkojärjestelmä mahdollistavat arkkitehtonisen vapauden

AVOIMIA TILOJA

DELTABEAM®-liittopalkin liittovaikutus teräksen ja betonin välillä mahdollistaa pitkät jännevälit, jotka tuovat muuntojoustavuutta avoimiin tiloihin.

MONIMUOTOISIA RAKENTEITA

DELTABEAM®-liittopalkin avulla rakenteisiin ja julkisivumuotoihin saa vaativiakin yksityiskohtia, kuten kaaria ja ulokkeita.

KUSTANNUSTEHOKKUUTTA MATALILLA VÄLIPOHJARAKENTEILLA

Peikon runkojärjestelmällä toteutettujen matalien välipohjien ansiosta talotekniikalle jää runsaasti tilaa ja asennustyö on helppo toteuttaa.

© Kuvatoimisto Kuvio

Lue lisää www.peikko.fi

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Lappeenrannan Raatihuoneen kortteli	18.6.2018	**8.10.2018**
Senaatintorin valaisinpylväs	2.7.2018	**15.10.2018**
Lappeenrannan Sammonlahden koulu	31.8.2018	**30.11.2018**
Asuntoreformi Helsinki – Asuminen 2020	3.9.2018	**14.12.2018**
Kouvolan Sakaristonmäen alue	10.9.2018	**20.12.2018**
Sastamalan ydinkeskustan ideakilpailu	**1.10.2018**	**31.1.2019**

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Helsinki High-Rise, *suunnittelu- ja toteutuskilpailu*	24.1.2017	16.5.2017

KUTSUKILPAILUT

Ouluhallin peruskorjaus ja laajennus, *suunnittelu- ja toteutuskilpailu*	30.5.2018	27.8.2018
Turun Ratapiha	15.5.2018	14.9.2018
Laitilan seurakuntatalo	5.4.2018	**30.9.2018**
Jyväskylän Hannikaisenkatu 27-29	7.6.2018	**17.10.2018**
Tapiolan kulttuurikeskus ja Kulttuuriaukion ympäristö	21.6.2018	**26.10.2018**
Projekt Albert, taidemuseo Tammisaareen	17.9.2018	**20.12.2018**
Kaleva-Hakametsä -paikalliskeskus	**17.10.2018**	**7.2.2019**

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA*: www.hankintailmoitukset.fi,* SIMAP*: simap.ted.europa.eu*

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi/kilpailut

Akateemikon tuhkakuppi

Entistäjä tekee vanhan mallin mukaan uutta, kunnossapitäjä säilyttää vanhaa ja kierrättää. Molemmat uskovat olevansa rakennuskulttuurin asialla.

Geologian laitoksessa Helsingin Snellmaninkadulla valmistauduttiin 2000-luvun taitteessa muuttoon ja uuteen käyttäjään. Käynnit talossa olivat yksi vaikuttavimmista rakennuskulttuurikokemuksistani. Onnistuneinkaan entistys ei ole ylittänyt kokemusta, jonka 130 vuoden mittaisen käytön ja kunnossapidon jäljet synnyttivät.

En tässä arvioi sittemmin ammattitaidolla suunniteltua muutostyötä vaan entistämistä ilmiönä ja geologian laitosrakennusta sellaisena kuin se vielä oli käyttäjien käsissä 2000-luvun alussa.

Yliopiston kemian laitosrakennukseksi vuonna 1869 valmistunut rakennus sisälsi muun muassa kemian laboratorion, mineraalikabinetin, historiallis-etnografisen museon, veistokuvakokoelman, piirustussalin ja kemian professorin virka-asunnon. Osa näistä muutti myöhemmin muualle. Jäljelle jääneet sovittautuivat taloon, sitä tarpeisiinsa muokaten.

Käytön monumentti

Geologian laitos, käytön monumentti, tarjosi mieleenpainuvan tarinan ja poikkeuksellisen atmosfäärin. Pääporras viritti tunnelman. Suuria saleja oli jaettu työhuoneiksi. Sähkö-, vesi- ja viemäriasennuksia oli tehty aina tarpeen mukaan, kaikki huolettomina pinta-asennuksina. Valkoinen sähköjohto ei arkaillut kulkea 1860-luvun tumman ovilistan yli ja edelleen karmin läpi naapurihuoneeseen. Seinillä seikkailevat johtomatot, vesijohdot ja viemärit, maalatut valuasvaltti- ja lautalattiat, linoleumi- ja muovimatot ja monenikäiset väliseinät kertoivat talon olleen valmistumisestaan lähtien käytössä peruskorjaajan ja entistäjän koskematta.

Työhuoneiden pöydät ja hyllyt olivat täynnä kirjallisuutta, raportteja, muistioita, kojeita, kivinäytteitä. Laboratorio vanhoine vetokaappeineen oli nähtävyys. Kalusteissa viimeisen sadan vuoden kirjo. Patinaa näkyi siellä, mihin patina ajan kuluessa ja käytössä tarttuu, materiaalien ikääntymismuutoksina ja käytön kulumisjälkinä.

Talon käyttäjät pitivät sitä hyvänä ja mielenkiintoisena työpaikkana. Tämän vahvistivat monet hienot ja yksilölliset työhuoneet, dosentti **Martti Lehtisen** huone tavararunsaudessaan yhtenä vaikuttavimmista. Vuonna 1978 eläkkeelle jäänyt akateemikko **Th. G. Sahama** oli jättänyt toisen kerroksen pieneen wc-tilaan persoonallisen jäljen. Seinään kiinnitetty tuhkakuppi kertoi Sahaman tavasta polttaa tauotta sikareja.

Rakennussuojelun ongelma

Rakennussuojelun perusongelmia on sen painokas kohdistuminen alun perin suunniteltuun ja rakennettuun. Arvokkaimpana pidetään vastavalmistuneen talon asua? Taloa ennen kuin sen tarkoitus, käyttäminen, toteutuu? Käytössä menetetty arvokkain asu katsotaan tavoitettavan entistämällä, joka pyyhkii talosta muutokset, kunnossapidon jäljet ja patinan – käyttöhistorian. Tavoitteena ajatellaan olevan talon entinen, vanha ulkoasu. Aikoinaan vastavalmistunut asu on kuitenkin talon nuorin.

Geologian laitoksen vanhin asu oli 2000-luvun taitteen asu, joka sisälsi talon koko käyttöhistorian. Opiskelijoiden, tutkijoiden ja professorien mahdollisuus liittyä rakennuksen kautta pitkään tieteelliseen jatkumoon katkesi poismuuttoon ja muutostyöhön niin kuin se hieman myöhemmin katkesi myös observatorion kohdalla.

> JOILLEKIN TALOILLE ENTISTÄMINEN SOPII, JOTKIN SITÄ VAATIVATKIN, MONET SAISIVAT KELVATA KÄYTÖSSÄ KUNNOSSAPITÄMÄLLÄ.

Ruhtinas K.

Dostojevskin ruhtinas K. ylläpiti itsestään vuosien takaista keikariversiota. Joka-aamuisella entistyksellä hän rakensi keikariruhtinaan vanhaan ”runkoon”. Kukaan ei tiennyt ruhtinaan todellista ikää. Entistystarpeina olivat muun muassa korsetti, peruukki, tekoparta, lasisilmä monokkelilla, keinotekoiset hampaat, kasvojenkiristysjouset, korkkivalmisteinen tekojalka, paljon puuteria, hajuvettä ja maalia.

”Ruhtinasparka, joka on jo puoleksi vainaja ja puoleksi keinotekoinen. – – Mutta yleensä puhuen, jos hänessä jotakin on säilynyt tuosta entisestä keikarielämästä, se on enää vain tiedotonta, hämärää muistoa, eräänlaista elettyä, hauraan siunattua menneisyyttä, jota eivät kykene herättämään enää henkiin minkäänlaiset kosmeettiset aineet, eivät korsetit, parfyymit eivätkä parturit.” (*Vanhan ruhtinaan rakkaus*, suom. **Juhani Konkka**, Gummerus 1965.)

Miksei entistys aina tee vaikutusta? Tekoparran tunnistaa ja hajuvesi haisee häiritsevästi. Patina puuttuu, kulumaton vanha oudoksuttaa. Talo ei enää kerro tarinoita, ne on tutkijoiden kerrottava kansien välissä. Joillekin taloille entistäminen sopii, jotkin sitä vaativatkin, monet saisivat kelvata käytössä kunnossapitämällä. Kaikkia ovia ei entistäjälle saisi avata.

Entistämisessä rakennuksen arvokkaiksi määritellyt hävinneet piirteet haetaan menneisyydestä, talotekniikka tästä päivästä. Käyttäjälle jää tulevaisuus, kuluttaminen ja muutokset, jotka taas entistetään pois, ja rakennus saa uusimman talotekniikan. Loputon alkuperäistämiskierre kuluttaa sitä, mikä vielä on alkuperäistä. Jokaisen kierroksen jälkeen sitä jää vähemmän ja vähemmän. Rakennus muuttuu vähitellen uudisrakennukseksi – vanhan mallin mukaan?

Erkki Mäkiö

Missä näyttely-ehdokkaat Kehä III:n ulkopuolelta?

> JOSPA SAFAN PAIKALLISOSASTOT OTTAISIVAT NYKYISTÄ LUJEMMAN OTTEEN KATSAUKSEN EHDOKASASETTELUSTA?

Havu Järvelä kirjoitti *au:ssa* 8/2018 arkkitehtuurin uutisoinnin ja palkintojärjestelmien keskittyvän Kehä III:n sisäpuolelle. Järvelän mukaan etenkin Suomen arkkitehtuurin kaksivuotiskatsaus 2018 on "pääkaupunkikeskeisyyden riemuvoitto". Me kaksivuotiskatsaus 2018:n tuomarit jaamme Järvelän huolen näyttelyn maantieteellisestä vinoumasta.

Haluamme kuitenkin muistuttaa Järvelää ja muitakin asiasta tuohtuneita *au:n* lukijoita katsauksen nykyisistä säännöistä. Näyttely ei ole otos kaikesta siitä, mitä Suomessa rakennetaan, vaan tuomariston käsitys näyttelyyn tarjottujen ehdokkaiden parhaimmistosta. Tuomariston on mahdotonta nostaa näyttelyyn kohteita, joita ei ole siihen edes ehdotettu.

Jospa SAFAn paikallisosastot ottaisivat nykyistä lujemman otteen katsauksen ehdokasasettelusta? Kuten Järvelä toteaa, kaikki viisaus ei todellakaan asu pääkaupunkiseudulla ja rakentaminen on vilkasta muuallakin. Seuraavan katsauksen tuomaristo ottaa varmasti mielellään kriittiseen tarkasteluunsa esimerkkejä pääkaupunkiseudun ulkopuolisesta huippuarkkitehtuurista. Se edellyttää kuitenkin oma-aloitteisuutta ja ehdokkaita eri puolilta maatamme.

Anni Vartola ja Maire Mattinen
Kaksivuotiskatsaus 2018:n tuomariston jäseniä

Ylös, ulos ja yhteiskuntaan

> ARKKITEHTIEN ARVOSTUS EI NOUSE ARVOSTUSTA NOSTAMAAN TEHDYILLÄ PERIAATEOHJELMILLA TAI PUOLUSTAMALLA JOUKOLLA AMMATTIKUNNAN KOLLEKTIIVISTA KUNNIAA.

Keskustelu asumisesta on lyönyt viime aikoina melkoisilla laineilla: pienasunnot, uudistuotannon asuntokokojen pieneneminen sekä sijoittajavetoinen asuntokysyntä ja -tuotanto. On hienoa, että keskustelua viimein käydään, nimittäin asumisesta on keskusteltu yllättävän vähän suhteessa sen merkitykseen. Asuminen muodostaa keskeisen osan kansallisvarallisuudesta ja vielä suuremman siivun kotitalouksien varallisuudesta. Asumiseen myös uppoaa iso ja kasvava osuus ihmisten tuloista. Kaiken kukkuraksi asuminen on tavallaan meidän jokaisen käyttöliittymä elämään.

Keskustelussa on kuitenkin merkille pantavaa, kuka sitä käy – tai pikemminkin ketkä siitä loistavat poissaolollaan: arkkitehdit. Sama pätee laajemminkin keskusteluun rakennetusta ympäristöstä: arkkitehdit ovat merkityksellisen hiljaisia suhteessa merkitykseensä.

Kyse ei voi olla vain ammattikunnan pienuudesta tai rajallisesta palstatilasta. Ekonomistit ovat yhtä lailla pienellä ammattikunnallaan yliedustettuina myös rakennetun ympäristön keskusteluissa. Somen ja nykypäivän kiihkeän mediarytmin myötä kanavia on enemmän kuin koskaan. Enää ei vain auta odottaa, että toimittaja tulee nöyrästi kysymään kantaa vuoren viisaana jököttävältä arkkitehdilta; on osallistuttava itse keskusteluun.

Arkkitehtien uupuminen julkisesta keskustelusta ei ole harmi vain, koska – kuten usein voivotellaan – arkkitehtien ääni ei tule kuulluksi. Keskustelussa on yhtä tärkeä kuunnella ja yrittää ymmärtää keskustelukumppania. Kenties rakennuttaja ei olekaan karsimassa kaikkea hyvää ja kaunista silkkaa pahuuttaan vaan on yhtä lailla huolissaan pienituloisten asukkaidensa asuinoloista ja toimeentulosta mutta katsoo vain kokonaisuutta eri näkökulmasta. Kenties monimutkaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ei olekaan löydettävissä simppeliä ratkaisua kiellolla, kaavamääräyksellä tai rakennussuunnittelukilpailulla. Jos keskustelua ei käy, on riski käpertyä omien totuuksien ja oman ylemmyydentunnon ympärille.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen – tai osallistumattomuus – heijastuu myös ammattikunnan arvostukseen. Arkkitehtien arvostus ei nouse arvostusta nostamaan tehdyillä periaateohjelmilla tai puolustamalla joukolla ammattikunnan kollektiivista kunniaa jokaisessa some-väännössä. Arkkitehtien arvostus paranee tuomalla arkkitehtien asiantuntemus moniäänisesti ja avoimesti julkiseen keskusteluun ja alttiiksi kriittiselle arvostelulle.

Siispä ylös piirustuspöydän ääreltä, ulos omasta kuplasta ja rohkeasti mukaan yhteiskunnalliseen keskusteluun!

Lauri Lehtoruusu

Elokuussa arkkitehtuuri nousi otsikoihin harva se päivä, aiheina muun muassa selvitysryhmän esitys nykyisten Arkkitehtuuri- ja Designmuseoiden yhdistämisestä, Paimion parantolan kohtalo ja Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon viiden finalistikohteen julkistaminen.

HELSINGIN SANOMAT 21.8.

Uuden supermuseon pystyttäminen on ollut 30-vuotinen matka täynnä pettymyksiä ja peräytymisiä – Saavatko Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo nyt uuden kodin?

”Yhteisen museorakennuksen puuhaamisella on pitkä historia. Sekä Arkkitehtuurimuseo että Designmuseo toimivat nyt museokäyttöön sopimattomissa rakennuksissa ja ovat kamppailleet vuosikausia riittämättömien ja esimerkiksi näyttelytoimintaan huonosti sopivien tilojen kanssa”, **Paula Holmila** kirjoittaa.

YLEN KULTTUURICOCKTAIL 31.8.

Paimion parantolan tulevaisuus vaakalaudalla – ”Kuuluu kohteisiin, jotka on pakko nähdä ennen kuolemaa”:

”Vaikka rakennus on suojeltu, yksi huoli on, että rakennuksen arvokas irtaimisto tulisi myydyksi pitkin maailmaa. ’Siellähän on hyvin paljon jäljellä irtaimistoa. Monet luulevat, että vuoden 1977 suuressa huutokaupassa olisi myyty suurin osa irtaimistosta pois, mutta silloin myytiin itse asiassa vain potilashuoneiden kalusteita’, kertoo Alvar Aalto -säätiön toimitusjohtaja **Tommi Lindh**.”

YLE 30.8.

Arkkitehtuurin Finlandia -palkintoa tavoittelee viisi kohdetta eri puolilla Suomea – Vasta-avattu taidemuseo Amos Rex on ehdokkaiden joukossa:

”Raadin mukaan ehdokkaat edustavat monipuolisesti uutta arkkitehtuuria ja korjaussuunnittelua. Palkinnon saajan valitsee tänä vuonna oikeushammaslääkäri **Helena Ranta**. Ranta kertoo matkustaessaan tutustuvansa arkkitehtuurikohteisiin ja pitävänsä tehtävää mielenkiintoisena. Palkinnon saajan valitsee aina arkkitehtuurista kiinnostunut, mutta alan ulkopuolinen henkilö. Arkkitehtuurin Finlandian tarkoitus on nostaa alan arvostusta Suomessa.”

HELSINGIN SANOMAT 30.8.

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon viiden ehdokkaan joukossa Amos Rex ja Lallukan taiteilijakoti:

”Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon esiraati painotti valinnoissaan arkkitehtuuria, joka ’ei ole pelkkä toimintojen kuori, vaan aktiivinen ja aktivoiva osa suomalaista kulttuuria.’”

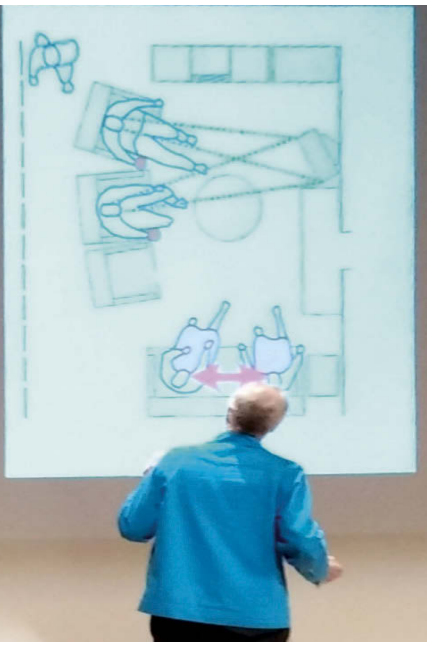
Raskaan sarjan asumista

Alvar Aalto -symposiumiin osallistunut kaukaisempi vieras peräsi jälkikäteen yhtä asiaa. Hänestä olisi ollut hienoa, jos luennoitsijoiden joukossa olisi ollut mukana myös joku raskaan sarjan kansainvälinen nimi.

Sinänsä kohtuullisen hyvin onnistunut symposiumi ei tässä mielessä yltänyt historiansa parhaimpien joukkoon. Erityisesti yksi raskaan sarjan tekijä loisti poissaolollaan, nimittäin **Aalto** itse.

Aallon toimiston toiminta asumisen parissa on ollut ainutlaatuista. Tämän osoittivat myös 1990-luvulla ilmestyneet korkeatasoiset arkkitehtuuria ja ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja käsitelleet järkälemäiset kirjat. Niissä nimenomaan Aalto sai poikkeuksellisen runsaasti viittauksia, ja syystä: kansainvälisesti tunnetuimman arkkitehtimme rakennuksissa on paljon korkeatasoisia ja ympäristöönsä luontevalla tavalla asettuvia asuinrakennuksia – ilman sen kummoisempia teknisiä järjestelmiä tai kaksoislasituksia.

Symposiumista jäikin kaipaamaan laajaa luotausta Aallon ajatuksiin asumisesta, asuntoalueista ja ennen kaikkea asuntojen merkityksestä meille, jotka elämme pohjoisilla leveysasteilla. Veikkaan ympäristön kannalta muka tarpeellisen ylenmääräisen tiivistämisen ja asuntokokojen rajun pienentämisen olevan ilmiöitä ja muoteja, joita Aallon toimisto ei missään nimessä olisi allekirjoittanut. Ihmiset ansaitsevat parempaa.

Suorapuheisen esityksen piti lontoolainen **Jeremy Till** (kuvassa), jota olisi kuunnellut kauemminkin. Sanoma oli tiukka: meidän ei tule lammasmaisesti mennä mukaan siihen tuhoisaan leikkiin, jossa asunto on vain niin sanottu *commodity*, ei enää perusoikeus. Juuri tästä aiheesta olisi toivonut keskusteltavan aidosti ja ajan kanssa.

Asumisen tullessa yhä kalliimmaksi, segregaatioilmiöineen kaikkineen, olisi toivonut puheenvuoroja tahoilta, joilla on esittää keinoja ja välineitä tilanteen tervehdyttämiseksi. Wienin kaupungista olisi taatusti ollut paljon kerrottavaa – oivallisia esimerkkejä monipuolisesta, korkeatasoisesta ja kohtuuhintaisesta asuntotuotannosta.

Tarja Nurmi

Makasiinien raunio vielä kerran

Niin sanottuun romanttiseen puistoon kuuluu raunio. Keinotekoinen raunio löytyy esimerkiksi Aulangon puistosta Hämeenlinnasta ja monesta puistosta ulkomailta. Helsingin Kansalaistoriin liittyvän puiston romanttisuus on vielä epävarmaa, mutta raunio siellä on jo, makasiinien raunio.

On keskusteltu runsaasti siitä, pitäisikö makasiinien raunio säilyttää vai purkaa ja mihin sitä voisi käyttää. On todettu, että se on vaarallinen yleisölle ja että se on myrkyllinen. Ehkä parasta olisi, ettei rauniolle tehdä mitään eikä keksitä sille mitään uutta käyttöä. Jätetään se raunioitumaan. Puretaan jäljellä oleva kattokin, jotta raunioituminen nopeutuu. Jos raunion muoto ei tyydytä kaikkien silmää, voitaisiin julistaa taide- tai suunnittelukilpailu muodon viimeistelemiseksi.

Raunion vaarallisuus ja myrkyllisyys voidaan torjua kuten tähänkin asti, eli ympäröidään se sirolla metalliaidalla, niin ettei sen sisälle pääse. Ateenan Parthenonkin on aidattu. Näin rauniosta tulee jatkuvan mielenkiinnon kohde, sen rappion etenemistä voidaan seurata. Talvella katsellaan, kuinka maalauksellisesti lumi asettuu sen tiiliseinien ylle. Aurinkoisina kesäiltoina, kuten nyt, ihaillaan sen seinien karheaa kauneutta.

Tiiliraunio luo todellisen *vanitas*-tunnelman (turhuus, katoavaisuus) itsetietoisten uusien lasifasadien keskelle. Se muistuttaa paikan menneisyydestä vaikuttavana ratapihana, yleisön kansalaismielipiteestä ja suuresta tulipalosta. Näin ei tarvitse päättää mitään. Raunion säilyttämisen kannattajat saisivat ihailla sitä vielä useita vuosia, eikä purkamisen kannattajien tarvitsisi menettää toivoaan. Roomassa ja jopa Berliinissä sallitaan raunio keskellä kaupunkia.

Simo Paavilainen
arkkitehtuurin professori emeritus

AJATONTA
MUOTOILUA,
TINKIMÄTÖNTÄ
VIIMEISTELYÄ.
Toteuta asiakkaasi kylpyhuone skandinaaviseen tyyliin. Laadukkailla Sanka-suihkuseinillä ja INR-kylpyhuonekalusteilla suunnittelet kylpyhuoneesta viihtyisän ja toimivan.
Löydät laajasta valikoimastamme runsaasti väri- ja kokovaihtoehtoja, nerokkaita säilytysratkaisuja sekä upeita säädettäviä peilivalaisimia energiatehokkuutta unohtamatta. Laadun takeena meille on myönnetty Joutsenmerkki lähes koko tuotevalikoimalle.
Tervetuloa tutustumaan uudistuneeseen showroom-tilaamme, Petikontie 20, Vantaa.
SANKA
INR
ICONIC
NORDIC
ROOMS
KUN LAATU JA YKSTYISKOHDAT RATKAISEVAT!
www.sanka.fi www.inr.se

Arkkitehtuurimatka Venetsiaan 21.–24.11.2018

Tervetuloa Venetsiaan arkkitehtuuribiennaalin viimeisellä aukioloviikolla!

Vuoden 2018 arkkitehtuuribiennaalin teema on 'Freespace', ja Suomen Aalto-paviljongin näyttely 'Mind-Building' esittelee kirjastoarkkitehtuuria. Näyttelystä vastaa Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo. Matkalla tutustutaan sekä biennaalin päänäyttelyyn että kansallispaviljonkeihin, ja ohjelma mahdollistaa myös osallistumisen Suomen näyttelyyn liittyvään 'Libraries as Freespace' -seminaariin.

Biennaaliohjelman lisäksi tutustumme muun muassa Palladion, Sansovinon ja Carlo Scarpan töihin sekä tuoreisiin korjauskohteisiin. Tapaamme myös paikallisia arkkitehteja ja vierailemme Scarpan kanssa työskennelleen professori Valeriano Pastorin toimistossa.

Oppaana toimii tekniikan tohtori, arkkitehti Miia Perkkiö. Opastettu ohjelma kestää kolme ja puoli päivää, lennot ja majoitus sopimushotelleissa varataan itse.

Matkan järjestää Archinfo yhteistyössä Arkkitehti-lehden kanssa. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: archinfo.fi/venetsian-biennaali/

ARCHINFO ark

KUN OVELTA VAADITAAN MAHDOTTOMIA.

On paikkoja, joissa ovelta vaaditaan tavallista enemmän. Silloin paras ratkaisu on LAMI-ovi, joka on kosteuden- ja vedenkestävä, hygieeninen, paloturvallinen ja kestää niin kemikaaleja, korroosiota kuin kovaa rasitusta.

Tutustu lisää osoitteessa LAMIDOORS.COM

50 YEARS 1966-2016

GRP - DOORS®

LAMI

MUOVILAMI OY – Hygieenisiä LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla

STALA

GDL-objektit suunnittelijoille

Nopeuta suunnittelutyötäsi ja lataa Stalan altaat, tiskipöydät ja postilaatikot GDL-objekteina ArchiCad-ohjelmaan.

Lataa objektit
www.stala.fi/suunnittelijoille

stala_official

Asko Avonius -palkinto Pihla Meskaselle

Askon Säätiö palkitsee rehtori, arkkitehti **Pihla Meskasen** suomalaisen arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen kehittämisestä ja toiminnasta kansainvälisen arkkitehtonisen ajattelun edistäjänä. Asko Avonius -palkinto, 20 000 euroa, luovutettiin Asko 100 -juhlaseminaarissa Lahdessa syyskuussa.

”Pihla Meskanen tekee merkittävää työtä muotoilu- ja arkkitehtuurikasvatuksessa, joka herättää lasten ja nuorten kiinnostusta rakennettua ympäristöä kohtaan ja antaa nuorille välineitä vaikuttaa tulevaisuuden ympäristöön ja päätöksentekoon”, sanoo Askon Säätiön hallituksen puheenjohtaja, professori **Sirpa Asko-Seljavaara**.

Pihla Meskanen toimii Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin rehtorina. Meskanen on myös perustanut Arkki International Oy:n, joka vie suomalaista arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatusosaamista ulkomaille. Arkilla on toimintaa jo 14 kaupungissa viidessä maassa. Suomessa Arkin opetukseen ja tapahtumiin osallistuu vuosittain noin 7 000 lasta ja nuorta.

Meskanen on ollut aktiivinen toimija lasten osallistuvan suunnittelun menetelmien kehittämisessä ja ollut suunnittelemassa ja toteuttamassa kymmeniä lasten osallisuusprojekteja kaupunkien, rakennusliikkeiden ja järjestöjen kanssa. Uusin kansainvälinen projekti on Vietnamissa Ho Chi Minhin kaupungin suunnittelu- ja arkkitehtuuriosaston, Saigon Innovation Hubin, sekä Unicefin kanssa yhteistyössä toteutettu Child Friendly Cities -ohjelmaan liittyvä lapsia osallistava projekti kesällä 2018.

ASKON SÄÄTIÖ

Vahinkoapu on haavereiden hakukone

Kolhitko kulkuneuvoasi tai liukastuitko lammikkoon? Vahingon sattuessa OP Vahinkoapu on käden ulottuvilla 24/7.

vahinkoapu.op.fi

Palvelun tarjoaa OP Vakuutus Oy.

Tiesitkö, että liittosi jäsenenä saat etuja useimmista vakuutuksistamme. Soita 0303 0303* tai käy konttorissamme, niin kerromme lisää.

*kiinteän verkon lankaliittymistä ja kotimaisista matkapuhelinliittymistä 0,0825 €/puhelu sekä 0,12 €/min (hinta sisältää ALV:n).

OP

ÄÄNESTÄ ja VAIKUTA!

SAFAn LIITTOVALTUUSTOVAALI 17.–31.10.2018

Liittovaltuustovaali käynnistyy! Nyt valitaan jäsenet SAFAn liittovaltuustoon vuosiksi 2019–2011. Äänestämällä vaikutat SAFAn toimintaan. Ehdokkaista nimetään myös jäseniä SAFAn hallitukseen, toimikuntiin ja työryhmiin.

Äänestäminen tapahtuu **sähköisesti** 17.–31.10.2018 liiton verkkosivuilla: **www.safa.fi/fin/safa/liittovaltuustovaalit_2018/**.
Pääset äänestämään jäsennumerollasi ja seuraamalla vaalisivulla olevia ohjeita.

OPISKELIJAJÄSENET PÄÄSEVÄT ÄÄNESTÄMÄÄN ENSIMMÄISTÄ KERTAA.
Opiskelijat äänestävät omassa vaalipiirissään.

Ehdokaslistojen yhdistelmän lähetämme kaikille sähköisen jäsenkirjeen liitteenä. Vaalilehti julkaistaan sähköisesti vaalisivuilla www.safa.fi/fin/safa/liittovaltuustovaalit_2018/.
.

VAALIAIKATAULU

Ehdokaslistojen julkistaminen verkossa	**27.9.**
Äänestys (sähköisesti)	**17.–31.10.**
Vaalin tulosten julkistus verkossa	**2.11.**
Uusi liittovaltuusto kokoontuu	**10.12.**

MUISTA ÄÄNESTÄÄ!

Vaalilehti 2018 löytyy SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi.

Lisätietoja SAFAn liittovaltuustovaalista:
vaalit@safa.fi, puh. 09 584 448

Varsinaisten jäsenten valitsijayhdistykset

- Arkkitehdit kestävän rakentamisen puolesta
- EKO-SAFA
- HESA-SAFA
- Koko Suomi
- Pro Kiljava
- TamSAFA
- Uusi musta
- VATA-SAFA
- Yrittäjä-SAFA

Opiskelijoiden valitsijayhdistys

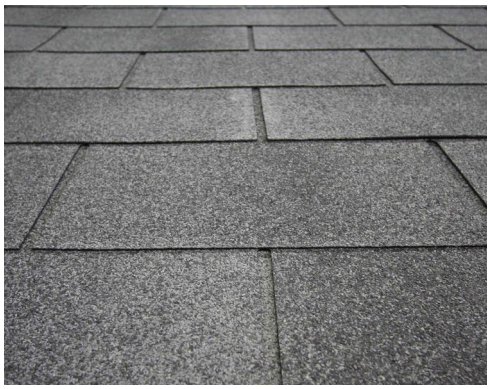
- Arkkitehtiopiskelijat

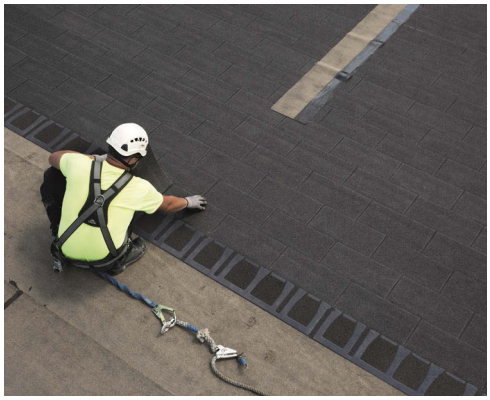

Plano XL

– linjakas kattolaattauutuus!

Icopalin Plano XL -kattolaattamalli istuu kauniisti moneen kohteeseen! Plano XL -bitumikattolaatan suunnittelussa on huomioitu erityisesti tämän päivän talojen visuaaliset vaatimukset: linjakas Plano XL on perinteistä kattolaattaa suurempi, kuvioltaan selkeä ja yleisilmeeltään rauhallisen tyylikäs.

Plano XL

- Uusi, linjakas kattolaattamalli moderniin ja perinteiseen rakentamiseen
- Luonnonläheinen kivisirotepinta
- Värivaihtoehtoina musta antrasiitti ja harmaa graniitti

www.icopal.fi

Part of **BMI Group**

Pääsuunnittelijan valtakunnallinen pätevyystentti 16.10.

Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpätevyydet FISE Oy:n pätevyydentoteamisjärjestelmään kuuluva pääsuunnittelijan valtakunnallinen tentti järjestetään **Helsingissä**, **Oulussa** ja **Tampereella 16.10.2018 klo 13–16**. Tentin järjestelyistä vastaa Suomen Arkkitehtiliitto SAFA pääsuunnittelijan pätevyydentoteamisjärjestelmän sihteerijärjestönä. Tentti on tarkoitettu kaikille niille pääsuunnittelijan pätevyyttä hakeville, jotka eivät voi korvata pätevyyden myöntämisen edellytyksenä olevaa pääsuunnittelutenttiä kokemuksella.

Tentti koostuu kuudesta kysymyksestä, jotka emeritusprofessori **Kari Salonen** valitsee tenttikysymyspankista. **Tenttikysymyspankki ja kirjallisuusluettelo suositeltavasta pääsuunnittelua koskevasta kirjallisuudesta** sekä pääsuunnittelijan pätevyyden toteamisen edellytykset löytyvät verkkosivuilta **www.safa.fi > Koulutus > Suunnittelijapätevyydet**. Mukaan tenttiin tarvitaan vain kynä ja kumi.

Tentin hyväksytysti suorittamiseksi osanottajan tulee vastata kuudesta kysymyksestä valitsemaansa viiteen siten, että jokaisesta kysymyksestä kertyy pisteitä ja että saavutettujen pisteiden yhteismäärä on vähintään 60 % tentin maksimipisteistä. Jokaisesta tenttikysymyksestä voi saada korkeintaan 5 pistettä, jolloin koko tentin maksimi pistemäärä on 25 pistettä. Hyväksytysti suoritettu tentti on voimassa 5 vuotta.

Tentin hinta on 170 euroa + alv 24 %.

Lisätietoa tentistä ja pääsuunnittelijan pätevyydestä www.safa.fi tai pätevyyslautakunnan sihteeri Pia Selroosilta, pia.selroos@safa.fi ja 041 528 2952.

Ilmoittautumiset tenttiin tule tehdä 5.10. mennessä osoitteessa www.safa.fi > Koulutus tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. Ilmoittautuessasi sähköpostitse muistathan ilmoittaa yhteystietosi, laskutusosoitteesi ja tenttipaikkakunnan. Tentin järjestämisen edellytyksenä ko. paikkakunnilla on, että ilmoittautumisia 5.10. mennessä tulee vähintään viisi.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Pääsuunnittelijan pätevyyden sihteerijärjestö

SUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISILTAPÄIVÄT 2018

RIL ja **SAFA** järjestävät syksyn 2018 aikana suunnittelijoille kolme iltapäivätilaisuutta vastikään muuttuneista tai muuten ajankohtaisista aiheista. Luennoitsijoina toimivat aihepiiriensä johtavat suomalaiset asiantuntijat. Koulutukset järjestetään Helsingin Kampissa (Lapinlahdenkatu 1 B, koulutustila Joutsen) kello 13–17.

30.10. Suunnittelijan CE-merkinnät
Luennoitsijana N. N. ,
Rakennusteollisuus Oy

28.11. KSE 2013 – suunnittelijan sopimusehdot
Luennoitsijana Legal Counsel
Kalle Kärkkäinen, Sweco Industry Oy

Ilmoittautuminen ja lisätietoa:
www.safa.fi > Koulutus
Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi
tai 041 528 2952

Syksyn 2018 osallistumismaksut:
RILin, SAFAn ja SIOn jäsenille 280 euroa + 24 % alv.
Muille 320 euroa + 24 % alv.
Hinnat sisältävät luennot, luentoaineiston sekä iltapäiväkahvin.

TERÄSPORTAAT JA LASIKAITEET

PYÖRILLE OMA SÄILYTYSTELINE

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

-lattia- ja laatoituslistat
-törmäyssuojat, käsijohteet
-biostaattiset kestopinnoitteet
-räjähdys- ja savunpoistoluukut

Sauvonrinne 19 • 08500 Lohja
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

BETONIKIVET

ERIKOISLASI-IKKUNAT

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

www.fmclaskentapalvelut.fi

KUSTANNUSHALLINNAN ASIANTUNTIJAPALVELUT

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

FMC Laskentapalvelut
KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

ESPOO
ESBO

Tervetuloa joukkoomme

HANKEPÄÄLLIKKÖ

Espoon koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon
Työavain 4-101-18

Vastaat hankkeen suunnittelun läpiviennistä kokonaisuutena tarveselvityksestä vastaanottoon. Toimit yhteistyössä yksikkömme rakenne-, LVI- ja sähköasiantuntijoiden kanssa sekä asiakastoimialojen vastuuhenkilöiden kanssa.

Kumppaninasi hankekokonaisuuden toteuttamiseksi ovat rakentamisvaiheesta vastaava hankepäällikkö tai rakennuttaja. Yhteistoiminta ja kanssakäyminen hankkeen eri osapuolien kanssa ovat luonnollinen osa tehtävääsi. Tehtävässäsi osallistut toimintatapojemme ja rakennustemme kehittämistyöhön, jolla varmistamme onnistuneen rakennushankkeen läpiviennin sekä turvalliset ja terveelliset tilat ja rakennukset. Hyvä tausta tehtävään on esimerkiksi pääsuunnittelijan, projektiarkkitehdin tai suunnittelun laajempien kokonaisuuksien vastuutehtävät sekä rakennuttamistehtävät.

Tule rakentamaan Espoota kanssamme!

Hakuaika päättyy 3.10.2018 klo 15.45.
Katso tarkemmat hakutiedot

espoonrekry.fi

SISÄPUOLISET ERIKOISSISUSTUKSET

MARTTILA

Marttilan kunta julistaa haettavaksi

ALUEARKKITEHDIN

työsuhteen, toimialueena Marttilan Auran, Kosken TL ja Oripään kunnat.

Lisätietoja ja hakuilmoitus kokonaisuudessaan löytyy osoitteesta www.marttila.fi.
Hakuaika päättyy **3.10.2018 klo 16.00**.

JLL

JLL on globaali kiinteistöalan asiantuntijapalveluihin erikoistunut yhtiö. Yli 80 000 työntekijäämme 80 maassa tarjoavat maailman johtavaa osaamista niin kiinteistösijoittajille kuin käyttäjäyrityksille.

Arkkitehtipalvelut työllistää Suomen JLL:n suurimpana liiketoimintayksikkönä noin 20 suunnittelun ammattilaista. Tarjoamme ammattimaisille kiinteistösijoittajille, kiinteistöjen omistajille ja tilojen loppukäyttäjille korkeatasoisia ja yksilöityjä suunnittelu- ja konsultointipalveluita. Yksikkömme ydintoiminta jakautuu kolmeen eri suunnittelukokonaisuuteen: pää- ja arkkitehtisuunnittelu, sisustusarkkitehtisuunnittelu sekä visualisointi ja 3D mallinnus.

Nyt haemme tiimiimme arkkitehtia ja arkkitehtiopiskelijaa työskentelemään monipuolisten asunto- ja toimitilasuunnittelun sekä kiinteistökehityshankkeiden parissa.

Arkkitehti / Projektiarkkitehti
Omaat riittävän työkokemuksen toimiaksesi itsenäisesti hankkeessa ja hankevastaavan tehtävissä. Olet motivoitunut ja innokas oppimaan lisää. Työskentelet järjestelmällisesti ja osaat organisoida omat ja hankkeen työtehtävät. Hallitset ArchiCAD ohjelman erinomaisesti.

Arkkitehtiopiskelija
Olet opintojen loppuvaiheilla ja omaat toimistotyökokemusta avustavan suunnittelijan tehtävistä. Olet kiinnostunut mallintamisesta ja visualisoinnista. Pystyt mallintamaan tarkasti ja tehokkaasti monimutkaisia rakenteita. Osaat laatia kevyitä, mutta näyttäviä 3D esityskuvia niin ArchiCADillä kuin Photoshopillakin.

Edellytämme hakijoilta innostunutta asennetta, tiimityöskentelytaitoja, hyvää suomen ja englannin kielen taitoa sekä vahvaa ArchiCAD ja AutoCAD osaamista.

Tarjoamme monipuolisen ja monialaisen työympäristön modernissa toimistossa Helsingin ydinkeskustassa sekä laadukkaat työvälineet ja innostavat työkaverit.

Lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi, ansioluettelosi ja palkkatoiveesi sähköpostilla: **Pirita Satta, HR Officer / pirita.satta@eu.jll.com.** Täytämme positiot heti sopivan henkilön löydyttyä.

Lisätietoja: Timo Koskinen, Head of Architectural Services
timo.koskinen@eu.jll.com / 050 327 1146

Jones Lang LaSalle Finland Oy | Architectural Services
Keskuskatu 5B | 00100 Helsinki

Haemme kaupunkisuunnitteluun

Kaavoitusarkkitehtia

vakituiseen työsuhteeseen 1.11.2018 alkaen.

Lue lisää ja lähetä hakemuksesi 5.10.2018 klo 15 mennessä
porvoo.fi/rekry

PORVOO BORGÅ

IHMISET TEKEVÄT KAUPUNGIN

Suunnittele tulevaisuutesi

Teetkö työtä, jota ajattelet innostuksella, kun heräät aamuisin?

Me Bonavalla suunnittelemme ja toteutamme uusia koteja ja onnellisia naapurustoja, joissa jokaisen asukkaamme on hyvä elää ja olla. Toteutamme projektimme huolella ja laadukkaasti aina suunnittelijan ensimmäisestä visiosta viimeisen lattialistan asennukseen asti.

Jotta tämä olisi mahdollista, haastamme alan käytäntöjä. Innostamme koko henkilöstöämme ajattelemaan uusilla tavoilla ja luomaan näin tulevaisuuden Bonavaa ja uudenlaisia asuinympäristöjä. Kukaan ei pysty tekemään tätä yksin, mutta yhdessä me pääsemme pitkälle.

Toivomme, että saamme sinut osaavaan ja energiseen joukkoomme. Tärkeintä meille bonavalaisille on innostus ja kunnianhimo alaa kohtaan. Hae meille.

HAUSSA NYT HELSINKIIN

Pääsuunnittelijoita
Arkkitehtisuunnittelijoita
Suunnittelupäälliköitä

Lähetä hakemuksesi meille: **bonava.fi**

Lisätietoja: Suunnittelu- ja tuotekehitysjohtaja Kaisu Nousiainen, puh. 010 400 2007, ti 2.10. klo 13–14.30, to 4.10. klo 13–16 tai kaisu.nousiainen@bonava.com

Suunnitellaan tulevaisuutta yhdessä. Join our journey.

Bonava on Pohjois-Euroopan johtava asuntorakennuttaja. Toimimme Ruotsissa, Saksassa, Suomessa, Tanskassa, Norjassa, Pietarissa, Virossa ja Latviassa 2 000 ammattilaisen voimin.

BONAVA

Aalto-yliopisto, Väre, Otaniemi

Verstaalle töihin

Haemme joukkoomme kokeneita arkkitehteja, avustavia suunnittelijoita, sekä ArchiCad/BIM-vastaavaa.

Hakemukset osoitteeseen:
work@verstasarkkitehdit.fi

VERSTAS ARCHITECTS

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Lisää työpaikkoja:
www.safa.fi

Oulu etsii osaajia

Kaupunginarkkitehti

OULUN KAUPUNGIN RAKENNUSVALVONTAAN

Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden rakennusvalvontatoimessa on haettavana kaupunginarkkitehdin vakinainen virka.

Kaupunginarkkitehdin tehtävänä on johtaa Oulun kaupunkikuvan valvontaa ja vastata kaupunkikuvatyöryhmän toiminnasta, ohjata kaupunkikuvallisesti merkittävien rakennushankkeiden suunnittelua ja lupavalmistelua sekä osallistua toimialansa ajankohtaisten projektien, hankkeiden ja kilpailujen työskentelyyn. Kaupunginarkkitehti toimii rakennusvalvonnan lupavalmistelun päällikkönä ja lupavalmistelijoiden esimiehenä.

Lisätietoja antaa
rakennusvalvonnan johtaja Pekka Seppälä,
p. 044 703 2721 tai sähköpostitse
etunimi.sukunimi@ouka.fi.

Työpaikkailmoitus on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.ouka.fi/tyopaikat.

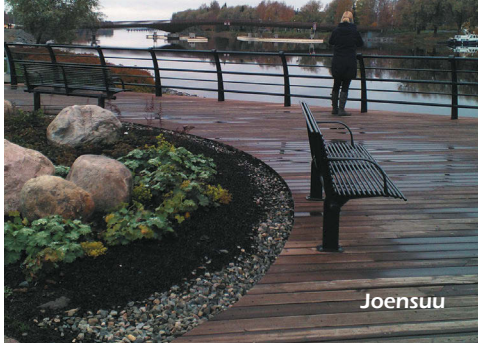
Hakemukset on toimitettava
15.10.2018 klo 16.00 mennessä.

Oulun kaupunki on savuton työpaikka.

OULU | *Rakennusvalvonta*

Pori

Helsinki

Joensuu

VICTOR STANLEY™

www.victorstanley.com

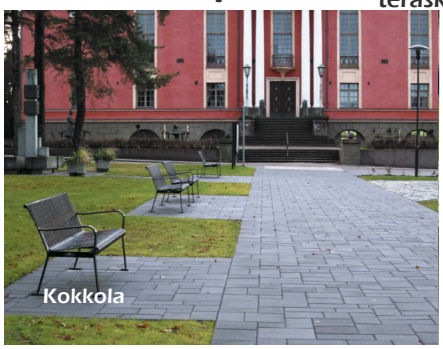
Ajattoman tyylikkäät ja kestävät teräskalusteet.

Kokkola

Hyvinkää

Vantaa

J-Trading taitaa ympäristön kalustamisen 35 vuoden kokemuksella.
Tarjoamme Suomen laajimman ulkokaluste -ja leikkivälinevalikoiman.

J-TRADING

www.j-trading.fi

metalco

www.metalco.it

Italialainen Metalco, kalusteiden muotoilun edelläkävijä

Vantaa

Helsinki

Helsinki

Escofet

www.escofet.com

Betoniset ulkokalusteryhmät julkisiin tiloihin.

Kuopio

Kuopio

AKL
Posti Oy

Posti Green

Ecophon Solo™

tuo esiin luovuutesi

Hallarna ostoskeskus, Ruotsi - Kuva: Teddy Strandqvist, Studio-e

Loistavin akustisin ominaisuuksin varustettu Solo on rohkein esimerkkimme siitä miten design ja toimivuus luovat yhdessä kokonaisuuden, joka on ilo sekä silmälle että korvalle.

Eri muotojen, koko- ja värivaihtoehtojen lisäksi valittavanasi on useita asennustapoja. Tuoteperheen tulevassa päivityksessä saat käyttöösi uusia näyttäviä muotoja sekä asennustapoja.

Uudet Solo-ratkaisumme tulevat esille nettisivuillemme lokakuun alussa - osoitteeseen ecophon.fi/uusisolo.

Ecophon®
SAINT-GOBAIN
A SOUND EFFECT ON PEOPLE